

„Tisztelet illeti az evangélikus egyház lelkipásztorait, mert a mérési eredmények alapján ők több ismerettel bírnak a cigányságról, mint a más felekezetűek.”

Száz lelkipásztor nyilatkozott a cigány népről ▶ 5. oldal

„A kegyelem emberi szempontból igazságtalanság – mert ingyen van, grátisz! A kegyelem mindig igazságtalanság! Itt lehet lenyűgözni az embert az Isten jóságával.”

Beszélgetés Bízik László nyugalmazott börtönlelkésszel ▶ 6. oldal

„Polgárdi Sándor ismertette a földre kerülő urna tartalmát: a tanárok és diákok aktuális névsora mellett többek között a gyülekezeti hírlevelet, valamint a Veszprémi Napló és az Evangelikus Élet egy-egy számát is elhelyezték benne.”

Alapkötetét Pápán ▶ 14. oldal

Isten közösségi háza épül ▶ 3. oldal
Világmanap szűkebb pátriákban ▶ 4. oldal
Szajna- és Körös-parti expressziók ▶ 7. oldal
Önkéntes szolgálat Zambiában ▶ 10. oldal
Haza. Lájkolod? ▶ 12. oldal
Presbiterek az Ige körül ▶ 13. oldal

BOTTA DÉNES FELVÉTELE

Kétség és ámulat

Kórházba került a prédikátor – sikeres volt az újságíró lelkész „beugrása”

▶ Nem tervezett meglepetéssel vette kezdetét idén a ProChrist, Európa legnagyobb evangélikus kampánya: a stuttgarti központi alkalom várt előadója, Ulrich Parzany (Kassel) vírusfertőzés miatt fellépő keringési zavar következtében kórházba került. Helyette Steffen Kern württembergi (Walddorfhäslach bei Reutlingen) lelkész és újságíró tartotta meg a prédikációt a több mint tizenhét országban, közöttük Magyarországon is átvett műholdas közvetítéssel.

Kern saját bevallása szerint csak két órával a kezdés előtt tudta meg, hogy be kell ugrania Parzany helyett. A ProChrist szóvivője, Thomas Brand (Kassel) elmondta, hogy a hetvenegy éves Parzanyak továbbra is kórházban kell maradnia. Meg kell várni, hogy egészségi állapota javuljon.

Az első reakciók szerint Kern prédikációja, amelyet a boldogságról mondott el mintegy négyezer hívő előtt a stuttgarti Porsche Arenában, mindenféle gond nélkül eljutott a világ többi részébe is.

▶ Folytatás a 4. oldalon

Bebábozódás

XII. országos evangélikus bábfesztivál

▶ Kolibrík, elefántok, csőrécsigák és szürke egerek árasztották el a budapesti Kolibri Színház színpadát március 2. napján, a XII. országos evangélikus bábfesztiválon. A bábok életre keltésének legfőbb célja az Úr dicsérete volt, a 150. zsolteri sorainak megfelelően: „Minden lélek dicsérje az Urat!” A Zene a Bibliában témamegjelölést némiképp alternatív módon kezelő kilenc versenyző bábcsoport reggeltől a késő délutánba nyúlón adta át magát a mesének.

A Kolibríben minden mesés. A dzsungel fáival összekent falak új világba vezetnek: napfényes tavaszról rejtelmes sötétbe, az Oktogon kattogó nagy órájától valami időtlen térbe, amely nem a kinti világ szabályai szerint működik: ebben a világban ugyanis a dolgokat hagyják lenni. Ennek a világnak nem sok köze van a fölöttékekhez, sőt az érkezőnek feltétlenül fel kell hagynia a fölöttes fölényvel. Ki itt belép, az – a szívén át – a mese világába lép.

A szív és a zene kapcsolatát emelte ki kezdő áhítatában dr. Kodácsy-Simon Eszter, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológiai Tanszékének oktatója, a katechetikai munkacsoport vezetője, egyúttal a fesztivál teológiai segítője. A hangszerek előcsalogathatják benső hangunkat, a zene a szív legmélyére nyúlhat, ha zenélés közben Istenre hangol(ód)unk. Hangolunk a hangszereinkkel, és hangolódunk a lelkünkkel. Valódi Isten-dicsőítés lehet ez a fesztivál – zárta gondolatait Kodácsy-Simon Eszter, úgy is, mint a zsűri tagja.

A négyfős értékelő bizottság tagja volt Döbrentey Ildikó meseíró is, aki ez alkalommal nem égből-pottyant, ámbár nagyon is kulisszák mögé látó minőségben volt jelen. Segítője Granasztói Szilvia bábjátékos, bábterapeuta és Oberling Zsannett, a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ tanára volt. Szinte lehetetlennek bizonyult

sorrendet felállítani a sokféle produkció között. Más-más eszközzel, más-más koncepcióval, mondani-ivalóval érkeztek a diákok a szélrózsa minden irányából (még „református irányból” is). A zsűri végül a kilenc csapatnak kilencféle díjat osztott ki.

Külön tapsot érdemeltek volna az esemény nem hivatalos, ám színpadra teremt fellépői is: a lendületes műsorvezetők, Lipták Kata és Cszizmadia Nóra (mindketten a versenyt meghirdető ifjúsági osztály munkatársai).

Igazi tábori hangulatot varázsoltak a színpadra a nyakbavalót osztogató egyenpólós lányok. A program koordinálása mellett az ő feladatuk volt a szórakoztatás is, hiszen addig is kezdeni kellett valamit a produkcióra éhes közönséggel, amíg egy-egy csapat a színpad mögött felkészült az előadásra. De bizonyára nem felejt el például a publikum a Joe vagyok című idélen mondókát, amelyet Nóri először kezeit, majd lábait, végül fejét is mozgatva rezzenéstelen arccal skandált, miközben a gyerekek nagy kacagások közepette próbálták utánozni...

... és elsőtétült a terem. A gyerekek lélegzet-visszafojtva ültek puha, vörös bársonyszékükben (melyet – a hecc kedvéért – néha nem fordítottak ki, kakasülöt csinálva belőle), és hípp-hopp kiperegtek az ifjú művészek vagy valami maskarában, vagy kedves bábjuk mögé bújva, esetleg azt maguk után húzva...

▶ Folytatás a 8–9. oldalon

Böjtölés helyett: megélni a böjtöt

■ NÉMETH ZOLTÁN

Soha nem dobott ki semmit. Ami elromlott vagy tönkrement, azt levitte a pincébe vagy fel a padlásra, a szemébe nem került semmi. Még a kiégett villanykörtét is megőrizte. Ha a munkahelyén, a szomszédban, a rokonok körében leselejtezték valamit, ő hazavitte. A kérdésre, hogy mihez kezd vele, csak annyit válaszolt: „Jó lehet még valamire.”

A felesége halála után, ahogy egyedül maradt, már nemcsak a pincében és a padlásán gyűlték a különböző limlomok, kacsatok, hanem a lakásban is. Lassan lépni sem lehetett tőlük. Órákig tartott, mire a rengeteg holmi között megtalált valamit, amire éppen szüksége volt. Már a vendégeket sem tudta hová leültetni, egy idő után nem jött hozzá senki, pedig régen rendszeresen néztek be szomszédok, ismerősök, és órákig elüldögéltek egy tea vagy kávé mellett.

Az utóbbi években már csak a gyerekei látogatták, ők is egyre ritkábban, és akkor sem maradtak hosszú ideig. Érezte, hogy kötelességszerű, kényszeredten néztek a látogatójuk. Pedig a legnagyobb, mondhatni, egyetlen öröme az unokák jelenléte volt.

„Jöhettek gyakrabban” – mondta egyszer a fiának, egy rövid látogatás után a búcsúzásnál az ajtóban. „Ne haragudj, apu – választotta a fia –, a gyerekek nem tudnak hol játszani. Nincs elég hely. És veszélyes is ez a rengeteg törött, rozsdás holmi.”

Aznap este csak ült az ágya szélén, és nézte maga körül mindazt, amit évek, évtizedek alatt felhalmozott. Másnap korán reggel nekilátott. Elkezdett kihordani mindent az udvarra, rendelt egy teherautót. Eleinte nagyon las-

san, nehezen ment a munka, minden egyes darab elengedéséért meg kellett küzdenie saját magával. Aztán egyre lendületesebben haladt a lomtalanítás, a pincében és a padlásán – pedig azt eredetileg nem is tervezte – már ki-mondott örömmel tett rendet. Az unokáira gondolt közben, meg a tea és a kávé illatát érezte, a feleségét látta mosolyogva belépni a nappaliba, ahogy a süteményt hozza a vendégeknek.

Hetekig tartott a munka. Talán egy hónapig is.

Nem beszélt róla senkinek. A változásról nem értesítette a szomszédokat, ismerősöket. A gyerekei mégis egyre gyakrabban jöttek az unokákkal, és egyre hosszabb ideig maradtak. A nappali sarkában babaház épült, a szőnyegen kisvasút kanyargott. Kekszet, süteményt tartott otthon, legyen mit kínálni a kávé mellé a betérő vendégeknek. Nem történt más. Csak ennyi, semmi rendkívüli, semmi különleges.

Böjt nem valami ellen van, hanem valamiért. Hogy helye és ideje legyen az életünkben a Nélkülözhetetlennek. Hogy az Igazán Fontos megkaphassa a neki megfelelő helyet és teret.

Emberi természetünk sajátossága, hogy mindenfélét gyűjtögetünk. Megfoghatót és megfoghatatlant. Anyagit és szellemi. Sokszor már magunk sem tudjuk, hogy mi az, ami valóban és igazán fontos az életünkben. Érdekes újra és újra lomtalanítani a szívkünkben, a lelkünkben is. Böjtölni.

A fenti kis történet fényében inkább így fogalmaznám: megélni a böjtöt. Végigjárni a saját utunkat a babaház, mozdonyfütytyős, kávéillatú feltámadásig.

A szerző a Pécsi Evangélikus Egyház-közösség lelkésze

24 óra hivatásgondozás

A Déli Egyházkerület 2013-ban jubiláló lelkészei immár hagyományos hivatásgondozói alkalomra gyűltek össze március első két napján a piliscsabai Béthel Evangélikus

Missziói Otthonban. (Az eseményről bővebben Gáncs Péter püspök-publicisztikája az Égtájoló rovatban – 3. oldal.)

■ GAZDAG ZSUSZANNA felvétele

► Házról házra járva kereste a híveket a bokortanyákban, aztán ahogyan gyarapodott a névsor, a családtagok születésnapjára időzítette az újabb és újabb látogatást. Így építette 2007-től, Nyíregyházára helyezésétől a kapcsolati hálót *Zsarnai Krisztián* Manda- és Bálintbokorban, Felsősimán, Kálmánháza, Petőfityán. Mély, komoly beszélgetésekkel alapozta meg a fiatal beosztott lelkész azt a gyülekezetet, amely mára 1016 evangélikust tart nyilván a szabolcsi megyeszékhely peremén, a városalapító tírpiakok lakóhelyén. Nyolcvan-száz ember jár az istentiszteletekre, gyülekezeti alkalmaikra, amelyeknek egyelőre a mandabokori művelődési ház ad otthont – de már tető alatt van az Isten háza!

– Erős kétségeink voltak, hogy vajon lehetséges-e, de 2010-ben azért csak megfoglaltuk: jó lenne, ha saját otthona lehetne a gyülekezetnek. Beindult a gyűjtés is, és összejött a telek ára! – meséli a közelmúltban esperessé választott Zsarnai Krisztián.

Az első megpróbáltatásokat a megfelelő terület megszerzése jelentette, a bonyolult tulajdonviszonyok, a földterület besorolásának

megváltoztatása azonban legyűrhető nehézségnek bizonyult: 3,8 millió forintért megszerezték a telket.

– Isten nyitott egy kaput 2011-ben, amikor az *Észak-alföldi operatív program* (ÉAOP) keretében megfelelő pályázati kiírásra bukkantunk. Nem nyertük el a támogatást, de nem sokáig csüggedhettünk, mert hamarosan még egyszer megjelent a pályázati felhívás.

Györe Baláznak, az Oltalom Szeretetszolgálat kopróváti igazgatójának oroszlánrésze volt abban, hogy másodszor eredményesek lehettünk. „Csak” azt kellett megoldani, hogy a gyülekezetben már működő dolgokat az Európai Unió nyelvén fogalmazzuk meg. Lelki vonulattal és uniós pragmatizmussal hosszú távon vállalható tervvel álltunk elő, így 2012 tavaszán elnyertük a megvalósításhoz szükséges támogatást.

Mandabokorban többfunkciós közösségi épület készül, mely megfelelő feltételeket nyújt a már évekkal ezelőtt megalapozott tevékenységhez. Brüsszel ritkán ad pénzt légyarák épí-

tésére – a maga bürokratikus rendszerével és sajátos logikájával arra készíti a támogatásért folyamodókat, hogy gondolják át alaposan,

Isten közösségi háza épül

megvalósítható-e, működőképes-e a projektbe rendezett elképzelés.

A *bokortanyákon élők társadalmi esélyegyenlőségéért* címet viselő dokumentum azt tűzi ki célul, hogy a szegregált környezetben élők is megkaphassák azokat a lehetőségeket, amelyek a városban élőknek természetes módon megadatnak. A gyülekezet mai életéből kiindulva a felébresztett szükségletek kielégítése érdekében fogalmazták meg, mi mindenre kell alkalmazkodni a közösségi háznak.

A hitéletet szolgáló nagyterem mellett így lesz helye a szülőklubnak, a gyermekfoglalkozásoknak. A számítógépes ismeretek fejlesztését – öt géppel – külön helyiség szolgálja majd, ezt kifejezetten az idősebbekre gondolva tervezték. A digitális írástudatlanság nagy hátrány ugyanis a munkaerőpiacon, ezért az iskolapadból régebben kikerültek e területen is segítséget kapnak, és biztosítanak számukra tanácsadást, illetve álláskereső börszéket is.

Vége a hátrányos helyzetű gyerekek lélekpusztító, unalomba fülő nyarainak, hiszen a napközis táborhoz is megadja a feltételeket a létesítmény: az ebédlő, a melegítőkonyha háttérbe lehet mindenféle közösségi al-

kalomnak. Ahogyan a sportpályák is. Kosár-, röplabda- és focipályát készítenek. Ezeknek abban a preventív programban is fontos szerepük lesz, amely az ifjúságot óvja. Az éjféli bajnokságokkal a péntek esti buliba ké-

szülőket térítik egy jobb kilátásokkal kecsegtető lehetőség felé...

– Legfontosabb célunk – túl a programokon, a közösségi alkalmakon –, hogy a gyermekeket, fiatalokat, családokat, idősebbeket Jézus Krisztushoz vezessük, hiszen ez adhat értelmet az építkezésünknek, az épületünknek,

munkánknak, szolgálatunknak egyaránt – folytatja az esperes. – Mi sem jellemzőbb, mint hogy az épület környezetében sok mindent a közösség tagjai alakítanak ki társadalmi munkában, amint bekopogtat a tavasz. A fűvesítéshez, betonozáshoz, az oldalpalánk, de még a kerítés megépítéséhez is elég egyetlen hozzáértő szakember, ha sok tetterre kész önkéntes figyel az útmutatására.

A kerítés kovácsoltvas részét is, melyre gyülekezetünk támogatást kért, felajánlásként kapjuk, a gyülekezet egyik tagja, *Morauszki György* fogja elkészíteni. Sok mindent vállalnak, illetve sok mindentől hajlandók lemondani gyülekezetünk tagjai, és odaszánásuk a saját életükben is megmutatkozik.

Az ÉAOP ötvenmillió forintos támogatását a Magyarországi Evangélikus Egyház húszmillióval egészítette ki, az egyházközség egy millióval járult hozzá, a gyülekezet önére pedig négy milliót rüg. Mindez nemcsak a beruházás, de a programok költségeit és az azokat megvalósító

majdani két munkatárs bérét is magában foglalja.

A mandai közösségi házban már a csempezésnél tartanak a kivitelezők, és mindenki nagyon várja, hogy április legyen, amikor felszentelik az Isten házát.

■ *Lejegyezte: VESZPRÉMI ERZSÉBET*

Frissítés – újraindítás – megerősítés

Bár tudjuk, hogy egyházunk, benne gyülekezeteink, intézményeink nem a lelkészekből élnek, és nem a lelkészekből működnek jól, de kár lenne tagadni: ha a lelkész kiég, megfárad, akkor ez kihat a családjára éppúgy, mint a rábízott kisebb-nagyobb közösségek életére és szolgálatára. Ebből következően egyházunk alapvető stratégiai feladata lenne a lelkészek ügynevezett hivatásgondozása, amelyet sajnos csak három éve kezdtünk el tudatosabban kiépíteni egyházközségeinkben.

Talán mások számára is tanulságosak lehetnek ennek az útkeresésnek a legfrissebb tanulságai. Mi történt velünk, bennünk és általunk március első két napján a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban?

Egy darab szikla, egy agyagkorsó, egy tavaszi virág és egy égő gyertya köré gyűltünk össze mintegy húszan, a Déli Egyházközség 2013-ban jubiláló ordinált lelkészei, vagyis akik szolgálati éveinek a száma ötöt osztható. A szimbolikus üzenetet hordozó tárgyak az immár harmadik hivatásgondozói találkozó céljaira utaltak. Szikla: visszatérni a startkőhöz, a fundamentumhoz... Korsó: újra méríteni, tölteni a forrásnál... Virág: friss tavaszi illatot magunkba szívni a böjti szélben... Gyertya: újra lángra lobbanni, tüzet fogni...

A találkozói elején számítógépes nyelven is megpróbáltam szavakba önteni ezeket a reményeim. Nem kevesebbet vártunk ettől az intenzív huszonnégy órától, mint hogy közös

„Rendszergazdáknak” figyelve, kapcsolódva, azaz „on-line” tudjuk felfrissíteni és újraindítani olykor megkopott, lefagyott „lelképáztató gépezetünket”. Hogy ez mennyire sikerülhet ilyen rövid idő alatt?

Mindenki tudja, hogy nem könnyű feladat a segítő hivatásban élők, égő szolgatársaknak, szolgatársaknak segíteni... Bizonyos tekintetben mi vagyunk a legnehezebben megszólítható gyülekezet. Sajnos, számunkra az élő és éltető ige gyakran „munkanyaggá” válik, olyan táplálékká, amelyet mindig mások számára kell fogyasztatnunk, anélkül hogy mi magunk is igazán belőle élünk...

Mi vagyunk, akik mindenhol mindenkor mindenkit meg kell, hogy hallgassunk, de vajon akad-e valaki, akihez mi is odafordulhatunk kérdéseinkkel, kétségeinkkel, kudarcainkkal? Vajon megkérdezi-e valaki tőlünk a régi slágerszöveget idézve: „Doktor úr, a maga szíve sose fáj?”

Pedig gyakran fáj! De kinek, hogyan, mikor és hol mondhatjuk el?! Talán a havonkénti lelkési munkaközösségi ülésen? De hiszen már a nevével is figyelmeztet: ez lelkési munkaközösség, ahol elsősorban a munkánkra kell, hogy koncentráljunk. Az megint más kérdés, hogy ez tényleg így van-e...

Évtizedek óta hirdetünk lelkészkonferenciákat. Hosszú évek óta működik az éppen most újrászerveződő lelkészakadémia. De mindezek inkább továbbképző alkalmak, amelyek főleg a fejünket hivatottak újratölteni. Vi-

lági mintára – pedagógusok, orvosok továbbképzése – próbáltuk ezeket a kurzusokat kötelezővé tenni, e kísérlet meglehetősen heves ellenál-lásba ütközött a lelkési karban... Bár elvileg mindannyian valljuk, hogy a jó pap holtig tanul, de hogy bárki megszabja szabad protestáns lelkészeknek, hogy mikor, hol és hogyan?!

Ugyanakkor bennünk feszül a keserű kérdés: Ki figyel ránk? Ki hallgat meg minket? Törődik-e valaki sajnó szívünkkel, sebzett lelkünkkel? Erre a valós igényre válaszolva indultak el az előző évben, a lelkészakadémia oldalhajtásaként, az ügynevezett lelki-gyakorlatos alkalmak Majtkpusztán, és többekben formálódik a vágy egy „csendház” után...

Ugyanakkor nyitott kérdés: vajon mindenki felismeri-e idejében, hogy neki is szüksége van ezekhez hasonló lélek- és életmentő alkalmakra? A kecskeméti preventív orvosi szűrőfontosságát egyre többen felismerjük, de mi van a lelkünk „szűrésével, szervezésével”?

Vajon meg lehet-e találni a kötelező továbbképzési és a teljesen szabadon választható lelki gyakorlat közötti arany középutat? Erre próbálnak kísérletet tenni a déli kerületi hivatásgondozói találkozók. Első ízben – 2011 tavaszán – még csak tíztől négy óráig voltunk együtt az alma mater épületében, a teológián, ahol rögtön megfogalmazódott az igény: ennél több kell, hogy „utolérjen minket a lelkünk”. Több idő kell magunkra, egy-

másra, de mindenekelőtt közös Mun-kaadónkra. Ezért 2012 tavaszán már átköltöztünk Piliscsabára, ahol legalább ebédig egy teljes napot töltöttünk együtt. Ez még mindig rövidke idő, de legalább, ahogy mondani szoktuk, „huszonnégy óra plusz egy éjszaka”...

További nyitott kérdés, hogy mi, lelkészek igazán kinek a segítségét igényeljük, és egyáltalán kinek a segítségét vagyunk hajlandók el is fogadni. Így próbáltunk olyan egyházközsé-ly, profi szakembereket is bevonni a hivatásgondozásba, mint *dr. Frenkl Szilvia* és *dr. Nagy Zoltán*...

Úgy tapasztaljuk, hogy elementáris a vágy az őszinte beszélgetésre, amely során megnyílhatunk egymás előtt gondjainkkal és örömeinkkel. Az ordinációs évfordulók miatt sajátos „generációs turmix” áll össze, amelyben együtt van a mindössze öt éve szolgálatba lépett újonc a negyven éve ordinált veteránnal. Igazi „nagycsalád” élményt ajándékozhat a különböző nemzedékeknek ez az egymásra figyelő, egymást gazdagító találkozó, amely sajnos a hétköznapi gyülekezeti, egyházi életben ritkán adatik meg...

A másik tapasztalatom: agyonbeszél, agyonprédikált szolgálatunkba belefáradva ki vagyunk éhezve valami másra. Egyfajta nonverbális kommunikációra, illetve önmagunk és az ige kifejezésének új, kreatív, játékos formáira. Ebben az útkeresésben remek tanító- és játékme-

ÉGTÁJOLÓ

rekre találtunk *Szabóné Mátrai Mariannában*, *Varga Gyöngyiben* és *Percze Sándorban*. Bizony, jólesett újra gyermekké válni, s ha éppen úgy adódott, hát agyagözögés segítségével kifejezni mindazt, ami bennünk feszül...

Meggyőződésem, hogy folytatnunk kell ezt az útkeresést. A hivatásgondozói szolgálat teológiai, tartalmi és formai kiépítésére van több idő, anyagi és humánerőforrást kell fordítanunk egyházunkban. Ebben erősítették meg az azok a szolgatársaim, akik Piliscsabán, a „re-ordinációs” úti áldást követően hálásan jelezték: valami történt velük és bennük! Felfrissülve, megerősítve indultak vissza a szolgálatba. Hála legyen Istennek!

■ GÁNC S PÉTER

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházközség

ProChrist 2013

► *Folytatás az 1. oldalról*

A körülbelül harmincperces igehirdetés elején Kern utalt Parzany rosszulletére: „Senki sem fizetett elő a szerencsére és a boldogságra. Ezt Ulrich Parzany rosszullete is példázza. Milyen jó, ha ilyenkor a jó orvosok mellett életünk fundamentumát is meg tudjuk találni!”

A stuttgarti ProChrist-munkacsoport vezetője, *Ralf Albrecht* esperes (Nagold/Nordschwarzwald) az igehirdető gyors helyettesítését a ProChrist *Kétség és ámulat* mottójának megerősítéseként ítélte meg. Isten hagyja, hogy az emberek átélhessék azt, hogy benne bízhatnak. Ezt az üzenetet Kern „tisztán, korszerűen és nyomatékosan” közvetítette. Az

evangélium továbbításához az igehirdető személye kevésbé jelentős, sokkal inkább maga az üzenet az, ami fontos.

Kern nem is sejtette, mi vár rá majd a Porsche Arenában. Még egy aktatáskát sem vitt magával. Amikor eljutott hozzájuk a hír, hogy Parzany nem tudja megtartani a prédikációt, gyorsan kiderült, hogy neki kell átvennie a helyét. A württembergi Die Apis gyülekezeti közösség vezetőjeként az aréna otthonos környezet volt már számára. Kern nemrégiben jelentette meg *Szeretek élni – A boldogságból élni* című könyvét, így ennek központi gondolatát tudta elmondani a prédikációjában.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUSZANNA
Evangelikus.hu (Forrás: idea.de)

Lupták György a ProChrist magyar plakátja előtt

A március 4-i lapzártánk idején közvetített evangélizáción még Steffen Kern hirdette Isten ígétét, de remény volt arra, hogy március 5-től Parzany átveszi helyét a szószéken a stuttgarti Porsche Arenában. Mint arról lapunk korábbi számaiban beszámoltunk, a március 11-én záruló felekezeti múholdas evangélizációsorozatba Magyarországon is több helyszín bekapcsolódott – a szervezők munkáját idén is *Lupták György* kiskőrösi evangélikus esperes-lelkész, a KIE (Keresztény Ifjúsági Egyesület) korábbi elnöke koordinálja. (A magyarországi helyszínek listáját lásd a prochrist.hu oldalon.)

Ratzinger

A Lukács szerinti evangéliumban az utolsó vacsoránál ezt olvassuk: „Ezután versengés is támadt köztük arról, hogy ki a legnagyobb közöttük. Erre ő így felelt nekik: »A királyok uralkodnak népeiken, és akik hatalmuk alá hajtják őket, jötevőknek hívatják magukat. Ti azonban ne így cselekedjétek, hanem aki a legnagyobb közöttetek, olyan legyen, mint a legkisebb, és aki vezet, olyan legyen, mint aki szolgál. Mert ki a nagyobb? Az, aki asztalnál ül, vagy aki szolgál? Ugye az, aki az asztalnál ül? Én pedig olyan vagyok közöttetek, mint aki szolgál.«» (Lk 22,24–27)

Joseph Ratzinger pápáként nem hivatkozott a szolgálat teológiájára, de annál többet megvalósított belőle a szolgálatában.

Pál írja a Filippi levél 2. fejeze-

tében, az úgynevezett Krisztus-himnuszban: „Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt: mert ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel...” (Fil 2,5–7)

A keresztyén élet alapja a hit, de megnyilvánulási formája, azaz látható gyümölcse a szolgálat. Ez a szolgálati teológia lényege.

Vízválasztó, hogy ki tudja elfogadni a szolgálatról szóló jézusi tanítást, és ki tud annak megfelelően élni és dönteni. Ratzinger látható jelét adta, hogy a hatalmi kísértések közepette is képes Jézus tanítását követni és adott esetben még a pápaságról is lemondani.

■ PRÖHLE PÉTER

EKME-est: misszió felülnézetből és alulnézetből

Az Evangelikus Külmisziói Egyesület (EKME) következő összejövetelét március 18-án, hétfőn 18–20 óra között tartja. Előadó a Kongóból származó *France Mutombo Tshimuanza* lelkész, az Afrikáért Alapítvány vezetője, aki tizenhat éve él Magyarországon. Az est témája: *Misszió felülnézetből és alulnézetből*. Helyszín: a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának előadóterme (1085 Budapest, Üllői út 24. – bejárat az utca felől).

Minden érdeklődőt hívunk és szeretettel várunk.

Az EKME vezetősége

Világimanap szűkebb pátriákban

► A 2013. évi világimanap hazai eseményeiről lassan csordogálnak a híradások. Néhány nappal március első péntekét követően még nem állhatnak rendelkezésre számadatok arról, hogy hány helyszínen rendezték meg ezt a rendhagyó istentiszteleti alkalmat. Az azonban tudható, hogy a gyülekezeteken kívül iskolákban, kórházakban, civil szervezetek programjába illetve is felolvasták az idei imnap könyörgéseit.

Még a „hivatalos” pénteki napot megelőzően, február 28-án került sor a liturgia bemutatására a Magyar Asszonyok Érdekszövetsége székházában, ahol parlamenti képviselők is megjelentek, köztük a fideszes *Ékes Ilona*. Az ő nevét különösen is a 2006-os eseményeket követően jegyezték meg sokan, hiszen rendszeresen látogatta börtönben, kórházakban a rendőri túlkapasok áldozatait. Jelenlétével szavak nélkül is emlékeztette a résztvevőket arra a hat és fél évvel ezelőtti október 23-ára, amely szomorúan mutatta meg, hogyan válhat „jövővényé” az ember még a saját hazájában is. Ne feledjük, az idei esztendő mottóját Jézusnak az itéletkor elhangzó mondata adta: „Jövény voltam, és befogadtatok...” (Mt 25,35)

Az asszonyházban megtartott imaalkalmat követte egy tárlatvezetés is, amely *Szent Erzsébet* életútját idézte fel, illetve azokat a helyeket mutatta be, ahol e Magyarországról Tübingiába „be-

vándorolt” királynéknak állítanak emléket.

Albertiben kedves ünnepség keretében emlékeztek meg arról, hogy – noha a nők világimanapját hivatalosan 1985 óta tartjuk meg hazánkban – ebben a gyülekezetben már 1982-ben megrendezték.

Abban, hogy most harmincéves jubileumot ülhettek az ideai alkalom résztvevői, nem kis érdeme van a gyülekezet nyugdíjas papnéjának, *Roszik Műhálné, Melitta* „néneinek”, aki egykor megismertette a nőtestvéreket ezzel a földkerekségen átvélt imamozgalommal. Az első esztendőben még a környező településekről is hívták az asszonyokat maguk-

Kecskemétre érkezett a vendég igehirdető, Hulej Enikő lelkész

hoz az albertiek. Mára inkább csak magukban vannak, hiszen azóta elterjedt a világimanapi mozgalom, és külön-külön, felekezeti összefogással rendezik meg az egyes gyülekezetek.

Albertiben mégis mindig különlegesek ezek az alkalmak, és nem csupán azért, mert nagyon lelkes asszonycsapat szervezi meg évről évre az istentiszteletet követő szeretetvendégséget (idén természetesen francia specialitásokkal rukkoltak elő: fondue-t, azaz olvasztott sajtot készítettek, és bagettet sütöttek). Az alkalom nagyszerűsége abban áll, hogy ilyenkor a gyülekezethez tartozó intézményekben – iskola, szeretetotthon – dolgozó munkatársak együtt szolgálhatnak. S talán közelebb is állt hozzájuk az ideai imnap megszólító üzenete, hiszen ők maguk is naponként kell, hogy befogadják Krisztust az eléjük jövő betegekben, kicsiny jövényekben, szeretetre éhes, „fázós” kamaszokban.

■ B. PINTÉR MÁRTA

A világimanap alkalmából készült magyar kártyanaptár verzőja

Az Alberti Evangélikus Általános Iskola pedagógusai olvassák a liturgiát

A reménység kútjai – II.

Az Európa a polgárokért – aktív európai emlékeztető program keretében idén is támogatásra méltónak találta az Európai Bizottság a magyar Segítség az Élhető Alapítvány első ízben tavaly megrendezett konferenciasorozatát. Miután az eredendően a közös zsidó-keresztény bibliai gyökerek kutatására és megismertetésére létrejött szervezet alapvetően holokausztúlélőkkel foglalkozik, lényegében az *Evangelium és különböző szerepvállalásaink a történelemben* alcím jegyében tartandó ideai konferenciák is a soára való emlékezés és emlékeztetés fontosságát kívánják tudatosítani – fél éven át, öt különböző helyszínen. A *reménység kútjai – II.* múlt hét végi nyitórendezvényének a budapesti Radnóti Miklós Gimnázium adott otthont.

A TÖRTÉNELMI EGYHÁZAK
SZÁZ LELKIPÁSZTORA NYILATKOZOTT A CIGÁNY NÉPRŐL

A személyes megszólításhoz ismerni kell a másikat

Kivonat Oláh Dezső nevelésszociológiai doktori kutatásainak eredményeiből

► Követtek-e el hibát a lelkipásztorok, hogy cigányok és nem cigányok tömegesen hagyták, hagyják el a történelmi egyházakat? Személyesen szerettem volna hallani a választ, maguktól az érintettektől. Ezért a római katolikus Váci Egyházmegye területén szolgálati helyükön, parókiájukon kerestem meg a történelmi egyházak lelkipásztorait, hogy kérdéseket tegyek fel nekik a cigány néppel kapcsolatban.

A történelmi egyházakban a cigányok megtarthatják a nyelvüket, kultúrájukat, zenéjüket és hagyományukat, szemben azokkal a szektákkal, amelyek tiltják a nyelv használatát, a kultúra megélését.

Általánosságban ezzel szemben azonban elmondható, hogy ma a történelmi egyházak lelkipásztorai – tisztelet a kivételnek – nem állnak készen a sikeres cigánypasztorációs munkára. A cigánypasztoráció feltevéle a cigány nép ismerete és elfogadása. A megoldás a cigányság személyes megszólításában rejlik. Az evangélikus egyház lelkipásztorainak azonban mindössze 36%-a foglalkozik cigányok lelkigondozásával, míg a másik két felekezetenél ez az arány 48%.

A cigányság lelkigondozásával nem foglalkozó lelkipásztorok egy része indoklasként azt emelte ki, hogy a cigányok nem járnak a gyülekezetbe. Ez a tény olyan passzív attitűdről árulkodik, amely akadályozhatja a cigánymisszió sikerét.

Követtek-e el hibát a lelkipásztorok, hogy cigányok és nem cigányok tömegesen hagyták, hagyják el a történelmi egyházakat?

Személyesen szerettem volna hallani a választ, maguktól az érintettektől. Ezért a római katolikus Váci Egyházmegye területén szolgálati helyükön, parókiájukon kerestem meg a történelmi egyházak lelkipásztorait, hogy kérdéseket tegyek fel nekik a cigány néppel kapcsolatban. Kutatási célként azt tűztem ki, hogy megismerjem a lelkipásztorok életútját, valamint hogy feltárjam a cigányságról meglévő ismereteiket. Ezenkívül célt volt megadni, hogy szerintük a cigányság hogyan integrálható az egyháza, illetve hogy a lelkipásztorok miként vélekednek a cigányok hitvilágáról.

Összesen tehát száz lelkipásztorra kérdeztem meg három különböző felekezetből (katolikus, református, evangélikus). A mintában, amely reprezentálja a Váci Egyházmegyére jellemző felekezeti megoszlást, harmincöt katolikus, harminchárom evangélikus és harminckét református lelkipásztor szerepel. A kérdőív, amelynek segítségével a lekérdéztést végeztem, egyaránt tartalmaz nyitott és zárt kérdéseket. (Előbbi azt jelenti, hogy a válaszlehetőségek a kérdésekre nem voltak adottak, míg az utóbbi esetében előre meg voltak adva.)

Az evangélikus lelkészek közül nem mindenkit evangélikusként keresztel-

tek meg. Előfordult közöttük olyan, aki a baptista, illetve a református egyházban részesült a keresztségben, néhányan pedig katolikusként lettek megkeresztelve.

Azt tapasztaltam, hogy az evangélikus lelkészek rövidebb ideje vannak a pályán, mint a református vagy a katolikus lelkipásztorok.

Az evangélikus pásztorok leginkább lelkészeik hatására választották ezt a hivatást. Ez felhívja a figyelmet arra, mennyire fontos a példamutató lelkipásztori munka, hogy az egyháznak legyen megfelelő lelkészutánpótlása is.

A lutheránus lelkészek számára hivatásuk gyakorlása során a legpozitívabb élmény a lelkigondozás. A leg-

sággal kapcsolatos attitűdjére vonatkozó adatokat!

Mind az evangélikus lelkészek, mind a többiek a családcentríkusságot emelték ki a cigányság pozitív tulajdonságaként.

Az evangélikus lelkipásztorok közel ötöde szerint a cigányok nem tartják be a törvényeket, továbbá 15%-uk szerint lopnak, és segílyen élnek. Mindössze 12%-uk nyilatkozott úgy, hogy nem általánosít, és nem nevezi meg a cigányság rossz tulajdonságát. Ezek a tények sajnos arra utalnak, hogy a lelkipásztorok között is létezik előítélet a cigánysággal szemben.

Az előítéletek azonban a vallás tekintetében nincsenek jelen, azaz a lelkipásztorok elfogadják a cigányságot

A katolikus Váci Egyházmegye területén szolgálatot teljesítő evangélikus lelkipásztorokat fiatalnak és intelligensnek ismertem meg (kétharmaduk huszonhét és negyvenhat év közötti, így sokkal fiatalabb a lelkipásztori közösség, mint a katolikusoknál vagy a reformátusoknál). Tisztelet illeti az evangélikus egyház lelkipásztorait, mert a mérési eredmények alapján ők több ismerettel bírnak a cigányságról, mint a más felekezeteit.

nagyobb problémának viszont az egyházban levő belső viszályokat látják.

Az evangélikus lelkészek 52%-a nyilatkozott úgy, hogy jó a kapcsolata a kollégákkal. 88%-uknak vannak barátai a civil életből is. Amennyiben a lelkipásztorok foglalkoznak cigányok lelkigondozásával, az evangélikus egyház lelkészeinek több tapasztalatuk van a cigányság lelkigondozásának területén, mint a másik két vizsgált egyház pásztorainak.

az egyház tagjaként, illetve nem akarják szegregálni őket a nem cigányoktól.

A cigányság élethelyzetének javítása elsősorban a munkahelyteremtéssel képzelhető el – nyilatkozták a lelkészek. Második helyen az oktatást, míg harmadikként a nevelést említették. Érdekeség, hogy a hitet kevesen emelték ki.

Az adatok fényében azt mondhatjuk: a cigánymisszió sikeréhez szükséges, hogy a lelkipásztorok továb-

Aki szintén válaszolt: Sággy Balázs domonyi evangélikus lelkész

Lényeges tény, hogy az evangélikus lelkipásztorok 33%-a mondta azt, hogy származás alapján derül ki, hogy ki a cigány. Ugyancsak 33%-uk nem tudta, hogy mióta élnek Magyarországon cigányok. A másik két felekezet lelkészei esetében ez az arány 46%. A Magyarországon ma élő cigányok lélekszámát 300 ezertől 900 ezerig becsülték. Sajnos a lelkipásztorok negyede nem tudta, hogy hány cigány törzs él Magyarországon, és majdnem ötödük egyetlen cigány törzset sem tudott megnevezni.

Mindhárom vizsgált egyház lelkipásztorai hívóknak, de babonásnak írják le a cigányságot.

Az evangélikus gyülekezetekbe mindössze harmadannyi cigány jár, mint a másik két felekezet közösségeibe. A lelkipásztorok egy része szerint azért nem járnak a cigányok az evangélikus gyülekezetekbe, mert már római katolikusok.

A cigányság elfogadása és a vele való közösségbe kerülés kulcsfontosságú a cigánymisszió sikeréhez. Lássuk tehát a vizsgált lelkészeknek a cigány-

■ OLÁH DEZSŐ

Fasori emléktábla-avatás

Cselőtei László akadémikusra emlékeztek
diáktársai, munkatársai, barátai

► A fasori gimnázium földszinti folyosóján pillantotta meg először egymást 1935-ben két diák: Tomcsányi Pál és Cselőtei László, éppen ott, ahol ma már a barátságukat dokumentáló emléktábla áll. Bizony ritkán esik meg, hogy a falon is lenyomata legyen egy barátságának. Márpedig az intézményben február 28-án leleplezett szép márványtábla felirata ketjük szövetségéről is tanúskodik. A háromnegyed századot is túlélő barátság indította arra Tomcsányi Pál akadémikust, hogy ily módon állítson emléket éppen egy esztendeje elhunyt fasori diáktársának, a világhírű kertészmérnök-professzornak, kutatónak, agrárpolitikusnak.

Cselőtei László református családban született 1925. január 3-án Rákospalotán. Nyolc évig a Fasori Evangélikus Főgimnázium tanulója volt, 1943-ban érettségizett. Már a fasori évek alatt megmutatkozott közösségi szelleme és a tudomány iránti vonzódása. Tagja és elnöke is volt az iskola Arany János önképzőkörének.

A gimnázium elvégzése után a budapesti Magyar Agrártudományi

tait az emléktábla leleplezése előtt elevenítette fel Hajdó Ákos igazgató a gimnázium patinás dísztermében tartott emlékülésen. Itt beszédet mondott Németh Tamás, az MTA főtitkára és Liptay György professzor, a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékei Egyesületének elnöke. Liptay György kitért Cselőtei Lászlónak a gimnázium újraindításáért végzett fáradozásaira. (Mint ismeretes, fa-

Az emléktáblát Jeszenszky Zoltán és Vitális György, a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékei Egyesületének korábbi főtitkárjai leleplezték le

Egyetem Kert- és Szőlőgazdasági Karára iratkozott be; 1947-ben végzett. A kerthez, mezőgazdasághoz való kötődése családi gyökere: szülei jelentős területű kertgazdaságot műveltek.

Megismerve a kertészmérnök-professzor tudományos pályáját, társadalmi szerepvállalásait, gazdag életútáról fel az utókor előtt. Cselőtei László a Gödöllőre költözött agrártudományi egyetemen megszervezte, majd 1954-től négy évtizeden át vezette a kertészeti tanszéket. 1960-ban a mezőgazdaság-tudományi kar dékánjává választották, 1971–78 között az egyetem rektora volt.

1976-ban lett a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) rendes tagja. Az Akadémia több bizottságában tevékenykedett tagként, töltött be elnöki tiszteletet. 1970-től az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) mezőgazdasági munkabizottságában dolgozott. Mindemellett az akadémikus megannyi kertészettudományi egyetemi tankönyv, jegyzet szerzője, szerkesztője volt.

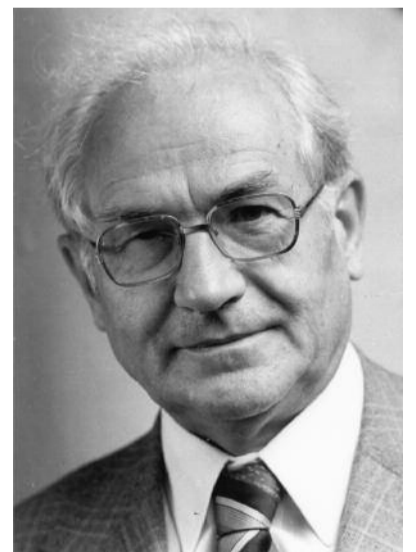
Tudományos kutatásaiban az öntözéssel, a zöldségtermesztéssel, valamint egyes zöldségfélék vízhasznosításával foglalkozott. Vizsgálta a környezeti tényezők hatásait a növények vízforgalmára, illetve az eltérő vízellátás hatását a termés alakulására.

Cselőtei László közéleti szerepet is vállalt. Az 1940-es években a Református Egyetemi Ifjúság Kabai Márton Körének, majd a Nemzeti Pártot pártot pártot idején pártot kívüli volt, de 1970 és '90 között az aszódi egyéni választókerület országgyűlési képviselőjeként tevékenykedett, '77 és '90 között az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságának elnöke volt.

Az egykori fasori diák életrajzi ada-

sori intézményünket 1952-ben államosították, és csak 1989-ben éledhetett újra egyházuunk fenntartásában.)

Az emléktábla előtt Tomcsányi Pál akadémikus osztotta meg gondolatait a résztvevőkkel: fiatal- és öregdiákokkal, akadémikusokkal, barátokkal. Szólt barátjáról, a barátságról, a közösség megtartó erejéről. A szűk folyosón meglevenedett a múlt, a termékből csengőszóra kiönlő diákok nyüzsgő zsvivájával visszatért az emlékezők ifjúsága. Vitális György és Jeszenszky Zoltán fasori öregdiákok, az MTA köztestületi tagjai leleplezték le 2012. február 29-én elhunyt diáktársuk tábláját.

A rendkívüli munkabírási Cselőtei László eredményeit számos kitüntetéssel ismerték el, többek között 1995-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével. Talán a legszebb kitüntetés családja, barátai, akadémikustársai szeretetteljes emlékezése, elismerése, melyet – halálának első évfordulóján – emléktáblája felavatásával pecsételt meg.

■ BALLA MÁRIA

Szajna- és Körös-parti expressziók

Ruzicskay György festőművész kiállítása Gödöllőn

► **Roszik Gábor** gödöllői „lutheránus reformer” – a *Tessedik Sámuelről* elnevezett alapítvány, idősek otthona és galéria létrehozója – ezer szálal kötődik a tavaly kétszázhetven éve született Tessedik Sámuelhez. (Édesapja Szarvasról ment Albertibe lelkesnek: abból a városból indult, ahol a veteményes- és lelki kertek újító művelője ötvenhárom évet szolgált, és oda tért meg, ahol a lelkészülőd Tessedik született.) Tessedik története, pontosabban önéletírása megihlette a szintén szarvasi születésű **Ruzicskay György** festőművészt is, akivel utolsó éveiben **Roszik Gábor** nem melleleg közeli kapcsolatban volt. A 2010-es szarvasi Szélrózsza országos evangélikus ifjúsági találkozón már történt kísérlet a húsz éve elhunyt evangélikus festő és grafikus **Ruzicskay György** műveinek lutheránus berkekben való népszerűsítésére. Ezt folytatja a *Szarvastól Párizsig* című kiállítás, amely március 17-ig még megtekinthető a gödöllői Tessedik Galériában.

A barátságos gödöllői Félúti Ház (hivatalosan: Idősek Napközi Otthona) társalgójában ropog a kandallóban a tűz. Az idős hölgyek és urak ebédhez készülődnek. Az elmúlt évben ismét életre hívott Tessedik Galériának ez a negyedik kiállítása. Ruzicskay képeit Szarvasról szállították ide a szervezők, Roszik Gábor és *Magyar Márton* börtönmissziós munkatárs, aki nagy népszerűségnek örvend az idősek napközi otthonában.

A társalgóból nyílik az a két terem, amely a *Szarvastól Párizsig* kiállítás párizsi, illetve szarvasi képeit mutatja be, a harmadik terem pedig a Tessedik Sámuel életét feldolgozó mintegy hetven grafikából mutat be néhányat.

Szarvasról csak huszonkét képet kaptak a kiállítás kurátorai (Roszik Gábor mellett *Kecskés József*, a gödöllői Petőfi Sándor Művelődési Központ és *Galamboz Ádám*, az Asztali Beszélések Kulturális Alapítvány vezetője). Hogy ezt a töredékes kollekciót is két részre bontották, az semmiképp nem mondható szerencsésnek. A kiállítás másik része ugyanis jóval messzebb, a Tessedik Sámuel Idősek Otthona kápolnájában kapott helyet.

Egy életművet feldolgozó rajzsortot, melyhez a képeken megjelenített figura önéletírásából részletek is olvashatók, aligha érdemes megbontani, hisz így épp a „képregényvarázs” vész el, mellyel egy ilyen tárlat egyébként nagyszerűen operálhatna. Kifejezetten komikus hatást kelt például – és erre azért a szervezők rá is érezték –, hogy a reformjairért sokat támadott Tessedik önéletírásában írt kortársait „együgyűnek” nevezi, s ehhez Ruzicskay valóban megfestett egy csodálatosan együgyű alakot.

A gödöllői kiállítás védelmére le-

gyen mondván, hogy a Tessedik anyaggal kezdetben nem is kívántak foglalkozni, csupán a *Szarvastól Párizsig* címhez illő Ruzicskay-művekkel, azonban Roszik Gábor arra gondolt, hogy a Ruzicskay-kiállítás a

Fény születése

Tessedik Galériában *Tessedik-sorozat* nélkül nem lenne teljes.

A *Szarvastól Párizsig* anyag két helyiséget töltött meg, a *Tessedik-sorozat* hetven képe viszont a harmadikban nem fért el, ezért lettek annak legjobb, legérdekesebb részei kiválogatva és kiállítva. 1992-ben ugyanis az Alapítvány magának az alkotónak a kérésére adta ki másodsorra a *Tessedik Sámuel élete* című rajzművet. A Tessedik születésének kétszázötvenedik évfordulójára megjelentetett kötet régi nyomdatechnikával, régi klisékkel készült el a gyomaendrői Kner Nyomdában. Ezer

számozott, műbőr kötésű példányt Ruzicskay György saját kézjeggyével látott el. Egy ilyen kuriózumnak számító kötet a gödöllői kiállításon is megtekinthető.

A hosszúra nyúlt keretezés után ideje, hogy megcsodáljuk magukat a keretbe ágyazott képeket is.

A párizsi képekre jellemzőek leginkább az impresszionista jegyek: elmosódó Notre Dame, majdhogynem mozgó macskakövek, párizsi lány karcús sziluettje, lemenő nap fénye a Szajna hullámain... Franciás könnyedség a krétavezetésben. A kiállított művek közül több Grand Prix-t (nagydíjat) nyert.

A szarvasi képek kissé „darabosabak”. Éles a kontraszt például a pompás párizsi áruház nagypolgáris hangulata és a szarvasi vásár fakóbb vidéki valósága között.

Ruzicskay Németországban, Hollandiában, Olaszországban, sőt a tengerentúlon is tanult, mégis különleges kapcsolat fűzte szülővárosához. Akárhová ment is, annak sajátos hangulatát, a Körös-parti nyáresték zibongását, az arborétum óriás fáinak susogását mind-mind magával vitte.

Világításban párhuzam vonható közte és az őt meghihető Tessedik között. Nemhiába vonzotta a „szarvasi Luther” alakja. A magvető, faültető ígérhetető is világgjárt peregrinusként, óriás tetterővel érkezett meg a bizalmatlanságban, fejlődésellenességben aztán következetesen öszvérnek bizonyult szarvasiakhoz. Mára komoly Tessedik-kultusz urálja a térséget, Ruzicskay pedig már indulásakor is nagy népszerűségnek örvendett: a két szarvasi zenei tiszteletére sok szarvasi ellátogatott a gödöllői kiállításra.

Külön figyelmet érdemel az idősek otthona kis kápolnájában megtekinthető *Teremtés-sorozat* is. Ezek a – *Tessedik-sorozattal* ellentétben – színes temperával készült képek Isten hatalmas teremtő kezét ábrázolják hol teremtményeivel, hol csak önmaga teremtő fényességében. Minthozz az óriás keznek kicsinyített mása volna az egyik rajzon Tessedik magvető, lucernalengető keze. Az a két kéz bizonyára sokszor összekulcsolódott azért, hogy Isten bizalmat helyezzen a szarvasi szívekbe. Az egyik rendkívül kifejező rajzon Tessedik megörnyedve hajol ásója fölé, belefáradva a sok csatározásba. Háta pont Isten tenyerébe illőn görbe...

■ KINYIK ANITA

A magvető Tessedik

A megfáradt Tessedik

Zenével helyesbítők

Lemezbemutató koncert
a MOM Kulturális Központban

► **Aki kezébe vette a lapunkban is bemutatott** (*EvÉlet*, 2013/8. szám, 14. o.) *Helyes Beat* együttes lemezét, a belső borító alapján megállapíthatta, hogy csupa helyes lány és fiú alkotja a csapatot. A február 3-ai lemezbemutató koncerten azonban megtudhattuk, hogy névváláztatásával a hivatásos zenészekből álló együttes nem a tagok küllemét kívánta reflektorfénybe állítani, hanem ars poeticáját. Az ebben a formációban másfél éve együtt játszó keresztény muzikusok arra vállalkoztak ugyanis, hogy dinamikus, ritmusos, könnyen értelmezhető, szórakoztató, mai zenei köntösben, már-már táncolható zenével *helyes üzenet* közvetítsenek a fiataloknak. Dalaikban a számukra életet és célt adó Istenről szólnak. Így *helyesbítik* az ifjabb generációra a rádióból és a televízióból zúduló mondanivalót.

A stúdió falai közül végre kiszabadult együttes tagjai láthatólag tele vannak energiával, lendülettel. Erről rögtön meggyőződhetett a közönség, amint a kulturális központ színpadán felcsendültek a zenekar *Nincs más Isten* című lemezén szereplő dalok, vagyis a jól ismert keresztény dicsőítő énekek magyar nyelvű feldolgozásai. Bár az együttes tagjainak nincs lutheránus kötődésük (az eredetileg baptista gyülekezetből indult fiatalok ma különböző evangéliumi közösségek tagjai), mégis az anyanyelven való zenei örömhíradás mellett kötelezték el magukat.

Az eredendően angol nyelvterületről származó dicsőítő énekeket nagy

Különlegesség még, hogy a basszus-alapokat nem basszusgitárral csalogatják elő, hanem a billentyűsök szolgáltatják. A hangszerelést az együttes – hegedűn is játszó – énekes frontembere, *Ferencz Péter (Peet)*, első billentyűse, *Tóth Marcell*, valamint gitárosa, *Tóth Dávid* végezte, a stúdiómunkálatok egy teljes esztendőn át zajlottak.

A koncerten igazi örömhangulatot teremtettek a *helyesbítők*. A dalszövegek kivételével segítette a közönséget a teljes átélésben, sőt az együtt énekléshez is bátorításul szolgált. A lemez című dalát, a *Nincs más Isten* sokan ismerhették már az együttes honlapján (*helyesbeat.hu*) található videóklipből, illetve hangfájlból.

Siklósi Viktória, Mészáros Gyöngyvirág, Ferencz Péter, a háttérben Horváth János

gonddal válogatták össze. Szívüknek kedves, zeneileg és prozódiaileg igényes dalokat választottak ki, és formáltak át. Igencsak meglepődhetett a keresztény könnyűzenei énekekben jártas publikum, hiszen a kívülről fűjt dalokat a megszokottól teljesen eltérő zenei tállalásban hallhatta viszont. A modern hangzáselemekkel megspékelte lemez dúskál a különböző stílusokban: funky, r'n'b, soul, swing és dzsesszes motívumok egyaránt visszaköszönek rajta.

Peet mellett két énekesnő – *Siklósi Viktória* és *Mészáros Gyöngyvirág* – szólaltatja meg a dalokat, *Siklósi Bence* dobol, *Horváth János* pedig a szintetizátoroknál áll helyt.

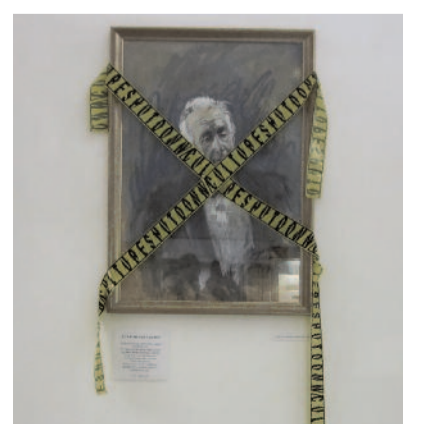
– A lemez anyagával további fellépésekre készülünk: öszre egy nagyobb szabású koncertre is reményünk lehet – nyilatkozta lapunknak *Ferencz Péter*, hangsúlyozva, hogy bármely keresztény felekezett meghívásának szívesen eleget tesznek.

■ BALLA MÁRIA

Cultureshutdown – az Evangélikus Országos Múzeumban is

Sajátos módon tiltakoztak a világ műzeumai az ellen, hogy Bosznia-Hercegovina kormánya megvonta az ország muzeális intézményeinek, múzeumainak állami támogatását. Március elsején az Evangélikus Országos Múzeum egyik műtárgyán is sárga szalag jelezte a nemzetközi tiltakozáshoz való csatlakozást. A letakart mű a jelenlegi kiállítás tengelyében áll – *Varga Imre: Szentágothai János portréja* (pasztell, papír, 1994).

■ VEPERDI ÉVA felvétele

Kedvesem

Egy eddig szinte ismeretlen énekes, ByeAlex képviseli Magyarországot 2013-ban az eurovíziós dalversenyen. A hír azonban egyúttal arról is szól, hogy több tízezer televízió néző mondott nemet a celebvilágra. Érdekes hát pár percre felidézni a történeteket.

Nyolc dal került a Magyar Televízió versenyének döntőjébe, ahol kiderült, hogy májusban ki képviseli Magyarországot a svédországi Malmöben. Aki követte a három elődöntőt, majd a két egész estét betöltő középdöntőt, nem lepődött meg azon, hogy a „felhozatal” nem sokban különbözött az előző évek választékától: patikamérleg pontosságával kimért ütemek, gondosan válogatott rímek, neves divattervezők által kreált öltözékekbe bújtatott énekesnők és angyalarcúra sminkelt fiúk léptek egymás után színpadra. Felvonult a celebvilág színe, míg a java a háttérből szurkolt nekik.

Egyes dalokat neves szerzők, nem ritkán egész csapatok írtak, világsikert remélve a hön áhított svédországi utazástól. Az este folyamán elhangzott több szórakoztató, slágergyanús szerzemény, egyiknek-másiknak „nyomokban” még egy-egy tömönatban összefoglalható mondanivalója is akadt. A zsűri mindenesetre nem győzte kifejezésre juttatni: többségüket el tudja képzelni a malmöi pódiumon.

Utolsóként kapott mikrofont Alex. Megszólt egy gitár, majd a kinyúlt fekete sapkát és vastag keretes szemüveget viselő fiatalember a tévékamerákba dünyögte: „Az én kedvesem...” Egy óra múlva már tudtuk, közel háromszázezer szavazónak – köztük e sorok írójának – a szavazata alapján Alex három percét hallhatjuk viszont májusban a svédországi fesztiválon.

Valami történt múlt szombaton: a nézők – ByeAlex románcán felbuzdulva – hadat üzentek a celebvilágnak. A műsorozatban megfordult többtucatnyi, kereskedelmi csatornák által felfuttatott sztárra nemet, a saját érzelmeit világba brummogó fiatalemberre pedig igent mondtak a magyarok. Nem kellett a fesztiválhangulat, a show-elem, a flitteres zakó és a földig érő selyemruha. Kellett viszont az őszinte, belülről fakadó szerelmes vallomás.

Tücskök, rozsmaring, délibáb, hintó... Legutóbb ezeket a szavakat akkor dúdolhatták tömegével a fiatalok, amikor még népzenei tánccal a lakodalmakban a násznép. ByeAlex visszahozta e gyönyörű kifejezéseket a zenébe. A dal pedig elmondja, az ő kedvese a legcsodálatosabb lény. Csupán azért, mert az ő kedvese. Hol van itt szó tökéletes alakról, trendi öltözékről vagy éppen gazdagságról? Helyette „csak” őszinteség és érzelem, valami nagyon tisztas és ősi szerelem.

És még valamit visszaadott nekünk Bye Alex: a „kedvesemet”. Sok-sok éve szólnak a dalok, és régóta mindenkinek már csak csaja, barátnője, párja, babyje, szeretője, legfeljebb szerelme van. (Bár ez utóbbi sem azt jelenti már gyakran, amit jelentenie kellene...) Ma már tudjuk, hogy mégiscsak akad olyan, akinek kedvese van.

Nem lehet véletlen, hogy az ókor legszebbnek tartott szerelmi vallomása, az Énekek éneke is így fogalmaz: „Mint lilium a tövises közt, olyan kedvesem a lányok közt. (...) Éreli első gyümölcsöt a fügefá, és a virágzó szőlők ilatoznak. Kelj föl, kedvesem, szépségem, jöjj már!” (Énekek 2,2.13) Kedvesem – talán ez az a szó, ami sokaknak annyira hiányzott a popszínpadról, hogy egy sms árát sem sajnálták érte.

Ne nézzen naivnak az olvasó! Tisztában vagyok vele, hogy a győztes dal énekes is hírnévre vágyik, ezért vállalta a megmérettetést. Azt is tudom, hogy a sapka és a szemüveg jól megválasztott kellék. És azon sem csodálkoznék, ha az európai színpadon érdektelenség fogadná a dalt (már csak azért is, mert a hírek szerint az énekes nem kívánja szövegét angolra átültetni, a rozsmaring, a délibáb és a kedvesem pedig tizen-egynéhány millió magyaron kívül senkinek nem jelent semmit). Mégis úgy érzem, hogy egy pillanatra sikerült megmozdítani a trónszéket a sztárkorszak kliséi alapján futószerűleg legyártott plasztikbábuk alatt.

Már csak ezért megérte bekapcsolni szombaton a televíziót.

■ – JENŐ –
(A dal, M1 és Duna World,
2013. március 2.)

B E B Á B

Nagytényi cincogók a macskagyökér nyomában

► Folytatás az 1. oldalról

Az első fellépő a piliscsabaji bábcsoport volt. Nagy Panka vezényletével a teremtés történetét fogalmazták újra. A színpadot nagy műhellyé alakították, ahol kicsiny mesteremberek gyúrták össze differenciált felépítésű élőlények-

ria és Erzsébet áldásos találkozását – dolgozta fel a büki bábcsoport. Isten egy határozott legényke személyében csücsült a létra tetején. Szeme se rebent a reflektorokra és a népes közönségre, ha kellett, mondta a szentenciát. A kis angyalkák és a handmade harangszoknyás „égi meszelők” pedig időnként cérné-

suk alatt is ki-kikandikált a kulisszák mögül. Kissé talán didaktikus, ám fontos mondanivalóval és sok humorral – például rappelő dicsőítéssel – bíró, *Soha ne nézd a bőre színét!* című darabjukkal az *időszerűség díját* érdemelték ki.

Büki bábok és bábozók

ké a sárga homokot. Az nem derült ki, hogy kiáltó szavakra – amely egyben a darab címe is: *Legyen!* – születtek-e a lények, vagy valami teremtési technikát is alkalmaztak a kis asztalkák gyurmázva. Mindenesetre – szájuk által vagy kezük alól – antilopok, oroszlánok, kígyók, békák bújtak elő. Nem csoda, hogy az interzív teremtőtevékenységet folytató gyermekek az *alkotói öröm díját* kapták a zsűritől.

A *Bence Győző* teológushallgató által vezetett nagyvelegiek a *Zakariás* című árnyjátékkal érkeztek a színpadra. (A háttérbe húzódó szín-darabíró tanárnő utóbb kulisszatitkokat is elárult a tudósítónak.) A saját készítésű asszonyokkal, kicsiny „zakariásokkal” és színes figurákkal operáló darab a *bábok technikai ötletessége díját* nyerte el.

Szintén Zakariás történetét – az áldozatot, az angyali üdvözetet, a megnémulást, majd Má-

kony hangon Isten-dicsőítésbe kezdtek. A *Giczi Nikolett* által betanított csapat a *komplexitás díját* kapta.

Fenyvesi Gabi ősrégi slágerével robbant be a bibliai őstörténetet feldolgozó pesthidegkúti csapat. *Ádám, hol vagy?* című darabjuk az édenkertben játszódott, ahol Éva hintán himbálódzva beszélte meg ügyes-bajos-kígyós dolgait Ádámmal. Kiűzetésük után – az elbujdosó, mézitelenségéért szégyenkező Ádámmal ellentétben – az édenkerti hintáztatók előbújtak a paraván mögül, megtáncoltatva az első emberpárt, kérdéseikkel a közönséget is bevonva a játékba. Teljesítményüket a zsűri az *igényes közös játék díjával* jutalmazta.

Az „egyházi ebéd” után, amelyet az ifjúsági osztály jóvoltából kaptak a résztvevők, Tamási és Tolnanémedi bábkörösei érkeztek. Felkészítőjük, *Óvári-Urbán Anikó* buzgóságában előadá-

Izgalmas megoldással érkezett a fekete paraván kézmagasságban részre nyitott és ott hangszereket mozgó-megszóllaltató zugló bábcsoport, *Tamási Tamásné, Zsókiával* a háttérben. A *Hangszerek hálaadása* című darab igazi karnagya azonban az Urat próbálta megjeleníteni, aki a versengő hangoskodókat elcsendesíti, és a harmonikus hangzást elősegíti. Nem meglepő hát, hogy a *zenei harmónia díját* kapták.

A bátonyterenyi-szűpatakiak *Csodálatos szövetség* című darabjukkal léptek föl. A szövetségesek – tanárnőt alakító, lapokba bújó nagylányok és bátor szövegmondó kisdíjakok – *Klenóczkyné Sulyok Anna* ezredes alatt egyesítették zászlajaikat, megmozdulásukat a jó *összmunka díjával* értékelte a zsűri.

Az orosházi *Székács Vidám Szívei* bábcsoport a *Csendes éjt* idézte meg rendhagyó módon, Abib számár szemszögéből. *Kaczkó Rita* tanította be a keretes szerkezetű, kedves darabot, melynek főszereplője az önmagában és a terem-

Állati ötlet

Bábozás két kreditért

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy *tudomány napja* a teológián. Hogy, hogy nem, egy bábos is arra tévedt, aki már London zsonglóriskoláit is megjárta, és ma a bábszínházban marcipáncica meg Ali baba, civilben pedig *Krista Anita*. Történt pedig, hogy ezen a tudományos napon a művésznek egy nem épp tudományosnak mondható művészeti ág megízletetésére vállalkozott. S mivel kapva kaptak rajta nemcsak a száraz dogmatikatankönyvek felett könyöklő teológusok, hanem bizonyos tanerők is, a bábos óraadó lett a Rózsa-völgyi közben.

■ – KANYIKA –

O Z Ó D Á S

„Ádám, hol vagy?”

Elmélyült munka a „teremtőműhelyben”

Zuglóiak a kulisszák mögött

tés nagyszerűségében még bajosan bízó „pajkos, engedetlen csacsi”, Csabi volt. A vidám szívek a *gyermekközpontú előadás díját* kapták.

Az utolsó fellépő a Nagytétényi Református Egyházközség egérbörbe bújó *Kisharang* színjátszó köre volt. *Váradí Andrea* és *Kovács Hajdu Anita* főcincogókkal egy egész mikrovilágra redukálták a megváltás történetét, egéjelmembe öltöztetve Atyát, Fiút és önnön testüket-lelküket. A pálpusztai falók előadása Döbrentey Ildikó szerint félu-ton volt a maszkos előjáték és a báb-játék között. Az *Egérkirály* című darabban a *leglelkesebb csapat díját* nyerték el.

Az ifjúsági osztály jóvoltából a versenyzőkre váró díj- és bábésót követően – az ifjú bábosok további játékeit inspirálendő – meglepetés előadások következtek.

Első profi előadóként az Evangélikus Hittudományi Egyetem bábcsoportja érkezett a színpadra. A Muppet Show-hoz hasonló műsorral készültek. Nem bántak kesztyűs kézzel se bábbal, se humorral, se vérpezsdítő zenei futamokkal. Betanítójuk, *Krista Anita* a Budapesti Bábszínház munkatársa, aki már két éve óradó a teológián. A *Kézzjáték zenére* című műsorszámmal felléptek már iskolai rendezvényeken, szerencsére azonban nem dobták sufni-ba a kellékeket, a zöld-sárga-rózsaszín kesztyűket, madártollakat, tyúkszemeket. A közönség

Toleranciára tanító óriás babák

dőlt a nevetéstől, a végén füttyögtek a maximum négy féléves bábosmúltat maguk mögött tudó lelkes teológusoknak.

A záró bábozás tulajdonképpen bábparódia volt. A színpadon népviseletben tevő-vevő főszereplő igen határozottan kért fényt előadásához, mondván, a közönséget neki látnia kell. *Csernik Szende* sepsiszentgyörgyi születésű székely meseszövő amolyan jó boszorkány. Nyelvi és szituatív leleménnyel, elsőpró jelenléttel, festett lócaival és „csóré lábacsakkal” érkezett, melyekre rögvést rá is húzta Békácskát és Egerecskét – a *Lábíta Színház* tagjaként ugyanis csakis az alsó végtagokra esküszik.

Az első sort hamarjában „belelöktyögősmániásnak” minősítette, ugyanis a gyerekek rögtön meglevenedtek a művész elevenségének hatására. „Mit játszódjunk, mit játszódjunk?” – ismételtette a mondókát, felszólítva a játszódásra öreget, fiatal, kamera- és supermant egyaránt. Aztán játszódottak sütés-főzést Kolbászkával, megismerkedhettek a laskasimítóval, a lótt medvés ábrázattal és a léleksúrolás legviccesebb technikáival. Szende már az elején leszögezte: „Szeretném, ha a mese bevándorolna a lelkedbe.”

Belopta hát a szívekbe magát a mese, és most is ott mesterkedik a képzelet szárnyait borzolgatva, a hétköznapi színházi szerepekhez egy kis könnyedséget adva...

■ KINYIK ANITA

Zakariás és Erzsébet Nagyvelegről

Bátónyterenyé-szúpatakiak csodálatos szövetsége

Csabi csacsi megvidámított szíve

HIRDETÉS

Böjti akció

„300 forint – neked egy csomag chips, neki egy hétre való étel ára... Merd jobbá tenni a világot!” Ezzel a felhívással fordul az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) a böjti időszakban a gyülekezetek tagjaihoz, az evangélikus iskolák tanulóihoz adománygyűjtő akciót hirdetve afrikai szegény sorsú gyermekek megsegítése céljából. Az EKME támogatja:

– Nairobiban (Kenya) harminc szegény sorsú kisiskolás étkeztetését, és egyéni adományok közvetítésével segíti rászoruló diákok tanulmányait.

– A Kongói Evangélikus Egyház Tanganyika-tavi kerületében száz iskola tanulóinak költségeit.

Kérjük, az összegyűjtött adományokat küldjék hűsvégig az EKME számlájára: 11711034-20804538.

Az EKME vezetősége

TEDD TELJESSÉ A MOSOLYT!

Rajz- és videofilm-pályázat iskolásoknak

Rajzpályázat – általános iskolásoknak

Bár diák vagy, és még nem rendelkezel adód 1%-áról, mégis van arra mód, hogy már most segíts rászoruló embertársaidon. Nemes célú kampányunk népszerűsítésével segíthetsz rászoruló embereken, sőt magad is közreműködhetsz a kampányban, de még a saját iskoládnak nyújtott támogatást is elősegítheted.

A Magyarországi Evangélikus Egyház által meghirdetett, *Tedd teljessé a mosolyt!* című 1%-os kampány Facebook-oldalán, a <http://www.facebook.com/teljesmosoly> oldalon február 1-jén tettük közzé azt a videofilmet, amelyben a szereplők arra szólítanak fel, hogy már most mosolygós arcot mutassanak. Internetes bannerjeink, szórólapjaink és óriásplakátjaink is ezek a félig mosolygós arcok láthatók.

Most rajzd a sor! *Rajzolj egy olyan arcot, amely félig mosolygós, félig szomorú!* Az arc lehet bárkié: anyukádé, apukádé, kedvenc mesefiguráé vagy egy barátodé, esetleg épp a sajátod.

A rajzokat *április 10-ig* kell elküldeni az alábbi címre: Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája, Nevelési és Oktatási Osztály, *Varga Márta* részére, 1085 Budapest, Üllői út 24. Jelige: Teljesmosoly-rajz.

Kreatív csapatunk értékeli pályaműveiteket, és az öt legjobb rajz felkerül a <http://www.facebook.com/teljesmosoly> oldalra. A legeslegjobb-
nak ítélt alkotást pedig tízezer forint értékű, a Luther Kiadónál levásárolható könyvtulajánnyal díjazzuk.

Videofilm-pályázat – középiskolásoknak

A Magyarországi Evangélikus Egyház által meghirdetett, *Tedd teljessé a mosolyt!* című 1%-os kampány Facebook-oldalán, a <http://www.facebook.com/teljesmosoly> oldalon február elsején elkezdjük keresni az elveszett 1%-okat.

Ezek a kis 1%-ok különböző helyekről (egy kosár mélyéről, fa tetejéről, a padlásról, egy játszótérről stb.) kerültek elő mindenki nagy örömeire, így csökkent az elveszett 1%-ok száma. De még mindig sok elkallódott 1% rejtőzik valahol: felnőttek zsebében, íróasztalok fiókjában és még ki tudja, merre. Ha végleg elvesznek, nem tudnak hasznára válni az embereknek.

Szerinted hol rejtőzhetnek még?

Egy maximum 90 másodperces videofilmbe jelenítsd meg az 1%-okat valamilyen „elveszett vagy épp megkerült” élethelyzetben!

Facebookos fotóinkhoz hasonlóan meséld el, hogyan kerültek meg, hol voltak, mit csináltak addig, amíg nem kerültek elő, és mire lehet majd őket használni a jövőben.

Egy-egy filmben szerepelhet egy 1%, de több is, és akár együtt is történhet velük valami, létrehozhatnak valamiféle embereket segítő dolgot.

A figurákat neked kell elkészítened, az ábrázolást az alkotóra vagy alkotókra bizzuk. Készülhet a figura gyurmából, mézeskalácsból, rongyból, lehet báb, sőt saját magatok is alakíthatjátok az 1%-ot, jelmezbe öltözve.

Az egyénileg vagy csoportosan készített videofilmeiket *április 10-ig* kell feltölteni a [YouTube.com](http://www.youtube.com) oldalára, a videó DVD-jét pedig postai úton el kell küldeni az alábbi címre: Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája, Nevelési és Oktatási Osztály, *Varga Márta* részére, 1085 Budapest, Üllői út 24. Jelige: Teljesmosoly-videó.

Kreatív csapatunk értékeli pályaműveiteket, és az öt legjobb videó felkerül a <http://www.facebook.com/teljesmosoly> oldalra. A legeslegjobb-
nak ítélt alkotást pedig tízezer forint értékű, a Luther Kiadónál levásárolható könyvtulajánnyal díjazzuk.

Hat hónap önkéntes szolgálat Zambiában

► Fél évig önkéntesként szolgált Zambiában *Jancsó Márton*. A gönyői fiatalember élete legnagyobb élményének tartja az Afrikában töltött időt, és azt tervezi, hogy amint lehetősége adódik, visszatér. Mozgalmas évek vezették el Jancsó Mártont Gönyűtől Zambiáig. A huszonnyolc éves fiatalember 2003-ban érettségizett a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központban, majd a soproni egyetemen szerzett természetvédelmi mérnöki diplomát. Miután kiderült, hogy munkahelye nemigen lesz, Dániába ment, ahol egy biofarmon dolgozott.

– Bekerültem a mély vízbe, mert ott a kétkezi munka is a mindennapjaim része volt. Egy év elmúltával hazajöttem, és miután találtam Angliában egy önkéntes programot, Londont vettem célba – mesélt a kezdetekről Márton. – Ott készítettek fel bennünket, ott gyűjtöttem össze a pénzt – többek között a péterfysek segítségével – a humanitárius projekthez. Az étkezésünket fizette csak az UNICEF, az ENSZ Nemzetközi Gyermeksegélyezési Alapja. Aztán következett hat hónap Zambia.

Két társával, egy cseh és egy bolgár fiúval érkeztek Lusakába, a tizenegymillió lakosú afrikai ország fővárosába. Itt érte őket – ahogy fogalmazott – az első „kultur-sokk”, majd a második legnagyobb zambiai városban, Ndolában a következő, ahol munkájukhoz eligazítást kaptak. Aztán még újabbak, többek között csótányos hűtő és sült hernyó mint ebéd formájában. És az ámulat fokozódott hétről hétre, hónapról hónapra.

– Gyermeksegélyezési projektünk bázisa a hárombalatonnyi Bangweulu-tó partján fekvő kisebb kereskedelmi központ, Samfya lett, ahová a falvakban – száz kilométeres körzetben – végzett munka után hétfőként vissza-visszatértünk. Azt, hogy miként töltsük meg tartalommal a napjainkat, magunknak kellett kitárlni.

Itt megjegyzem, hogy Zambiában, amely végtelenül békés ország, az ott élők mentalitása miatt az időből van a legtöbb. Másuk nagyon úgyszincs. Mint ha minden lassított felvételen történ-

ne, stresszes emberrel ott nem találkozunk.

Márton elmondta, hogy az ország legnagyobb népcsoportjánál, a

A három önkéntes fiatalember színes művét, a játszótéri mászókat boldogan vették birtokukba a bemba gyerekek

Iskola-előkészítő foglalkozás az egyik bemba faluban

bembáknál teljesítettek szolgálatot, akik nagy szeretettel, szinte már rajongással fogadták a fehéreket.

– Mikor egy-egy faluba megérkeztünk, vagy hatvan-hetven gyerek gyűlt azonnal körénk, és bárhová mentünk, kísértek bennünket. Sokan közülük akkor láttak először fehér embert. Mindenhol akadt számos olyan helybéli, aki tudott angolul, így nem okozott gondot megértetni magunkat. Iskola-előkészítőket szerveztünk, oktatási segédleteket írtunk, osztálytermeinket rendeztünk be, játszótérek építettünk az UNICEF-től kapott pénzből, amiből bizony csak festékre és szögre futotta, a többi magunk oldottuk meg.

Emellett higiéniai és helyes táplálkozással kapcsolatos előadásokat tartottunk, szennyezett kutakat élesztettünk újra, takarítottunk ki. Merthogy ha nem védett kutakból szerzik a vizet, akkor fertőzést kaphatnak. Vannak fűrt kútjaik vízpumpával, amelyek zárt rendszerűek, biztonságosak, némelyek, de rengeteg nem működik. Ilyenek tisztításához fogtunk hozzá, de közben azzal kellett szembesülnünk, hogy nagy fába vágtuk a fejszénket. Két-három hónapos szélmalomharc után sikerült vizet fakasztanunk, de ahhoz többek között kötélhágcsót kellett készíteni, mélybe szállni, megszabadítani az iszaptól, szeméttől a vízforrást – idézte fel szolgálatuk néhány eredményét Jancsó Márton.

Még hozzátette, hogy a zambiai hat hónap alatt tyúkfarmot és facsemetést létesítettek. Az előbbi az élelmiszer és a bevétel miatt, az utóbbit pedig azért, hogy a minden terv nélkül kivágott rengeteg fának utánpótlása legyen.

Az utolsó két hétben, amelyet szabadságként kaptak, a gönyői fiatalember keresztülutazta Zambiát, hogy sok más mellett a Zambézi tigrislacon fogjon, majd a Viktória-vízesésnél kipróbálja a vadvízi evezést.

Arra a kérdésre, hogy tervezi-e a visszatérést Afrikába, Márton határozott igennel válaszolt.

■ GÜLCH CSABA

A Jancsó Márton (elől balról) és társai által megtisztított kútból hosszas munka után friss víz folyt

Az *Evangelikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

PALACKPOSTA

Böjti élesítés

Talán nem túlzott bátorság leírni, hogy a böjt az az egyházi fogalom, amely mára leginkább helyet talált magának korunk kommunikációjának interkulturális közegében. Rendszeresen írunk a különféle népszerű, papír alapú és internetes orgánomok életmóddal foglalkozó rovatairól, hogy milyen egészséges a böjt, mennyi jót jelent a szervezetünknek – és időnként még a vallási hátterét is bemutatják. A pusztában negyven napig böjtölő Jézust éppen úgy felelmegetik, mint Buddhát, aki szerint „ha eltűnik minden húsom, a lélek világosabb lesz”.

A bizonyos étkekről való lemondást sokan meditációval egészítik ki, hogy – mint mondják – a lelkük így jusszon „magasabb szintre”, vagy hogy így kerüljenek valamilyen különleges tudás birtokába. Mások mindenféle spiritualitás helyett egyszerűen csak még épp idejében, a közeledő tavaszi–nyári időszak előtt szeretnének leadni néhány felesleges kilót, hogy csinosabbak legyenek.

A böjt példájából is jól látszik, hogy a különféle szokások egyre kevésbé a valódi vallási jelentésükből eredően fontosak, előretérésüket inkább a divatos aktualitások vagy a kereskedelem kényszerítő szava diktálja.

Hát nem vicces, hogy az angol nyelv *fast/fasting*, azaz „böjt/böjtölés” kifejezése azonos alakú a gyorsétermek elnevezésében (*fast food*) megtalálható „gyors” szóval? Az ember már annyira gyorsan él, hogy enni is alig van ideje, nemhogy böjtölni. Sokszor az iskolába indulás előtt állva, futva reggelizünk, napközben alig tudjuk beszuvasztani a tanórák vagy előadások közé az étkezéseinket – és a legtöbbször a kezünket is elfelejtjük összekulcsolni, hogy hála adjunk Istennek a mindennapi kenyérért.

Néhány évvel ezelőtt hallottam először olyan emberekről, akik a húsvét előtti időszakban internetböjtöt tartanak. Nemrégiben pedig egy középkorú párral beszélgettem, akik azt eszelték ki büntetés gyanánt a tőlük elidegenedő tizenhat éves fiuk számára, hogy egy héti-

elvették tőle az okostelefonját. Bármennyire furcsának, barbár vagy épp idejétmúlt dolognak tűnik is a tettük, utána arról számoltak be, hogy abban az egy hétben mintha visszakapták volna a fiukat. Újra beszélgetett velük, újra voltak közös témáik. A virtuális térben való elmerülés helyett a való világot, a valódi életet élte.

Ekkor van értelme a böjtnak: ha valódi fordulatokat, valódi meghallgatásokat, valódi kifakadásokat, valódi megtéréseket eredményez. Lemondhatsz valamiről azért, hogy valamire vagy valakire jobban tudj figyelni! Lemondhatsz az élvezetről, hogy a valódi életben körülötted élőkre tudj figyelni! Hogy ne a saját örömödre, hanem a társaidra, a barátaidra, a szüleidre, a kedvesedre, a számodra fontos emberekre – és igen, az Istenre figyelj!

Ez az, amiért Jézus is böjtölt a pusztában: hogy megtalálja a figyelme fókuszát, és kiélessze. Megértse, mi a feladata, az élete értelme.

Ha ez az élesítés megtörténik, ezután lehet valami fontosat tenni. Valami olyanba kezdeni, ami nem értelmetlen erőpazarlás, hanem alkotó, teremtő, gyógyító, megváltó tevékenység.

■ GERLAI PÁL

Névjegy: Gerlai Pál

Harminkét éves vagyok. 2005-ben diplomáztam az Evangelikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakán, 2012-ben végeztem a Semmelweis Egyetem mentálhigiéniés és szervezetfejlesztő szakán. Hét évig gyülekezeti lelkészként szolgáltam. Iskolalelkési hivatásomat 2009 óta gyakorlom a miskolci Kossuth Lajos Evangelikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola diákjai, tanárai és dolgozói között.

OSZTOZÓ

Tél végi felpörgetők

A már több mint negyed évszázados *Makám* együttesben *Palya Beától Lovász Irénen* és *Herczku Ágin* át *Bognár Szilviáig* sokan megfordultak. Ósalapítója, a sokoldalú, élet-szerető *Krulik Zoltán* a formaváltozások ellenére is a régi: olyan zenész és olyan ember, aki mindig nyitott az újra.

A 2010-es, *Csillagváró* című gyereklemez után tavaly novemberben újabb lemezzel jelentkezett az együttes. A *Robinson KruZo* korongon az egyébként főleg gitáron játszó Krulik Zoltán az énekes – ez a *Makám* történetében egyedülállónak mondható. Az ő hangján szól meg „Robinson”, és kelnek életre a magányszigetek a nagyvárosi forgatagban.

Vallomásos, kissé Cseh Tamás-os lemeznek is nevezhetnének – az egyik dal kifejezetten a vízivárosi csavargóhoz szól –, habár a nosztalgia távol áll tőle. Inkább valamiféle boldog-szomorú számadás ez, melyhez minden bizonyos a mai fiatal is tud kapcsolódni – „ugyanaz a dallam, ugyanaz a szó...” (*Üres a ház című szám*) –, ha nyitott a dallamban és szavakban gazdag zenére.

Sanzon, blues, keringő, kocsmadal egyaránt helyet kap a lemezen, mindez egy igazi „undergrundista” szájából. A múltban kotorászó Kru-

zo ugyanis a jelent keresi, torzborz hajzata a hobósgot, kerek szemüvege az elitiz-

must hirdeti, ezzel a kettősséggel egy nagyon kellemes, elrövesztő, ugyanakkor gondolatébresztő lemezt teremtve. Ha a gramofon lejár, fejünkben a dalok tovább szólnak. Pörgéscsillapító, csendteremtő, időtálló darabok.

Év elején nem túl nagy a pörgés. Lehet, hogy nyáron szabadtéri koncerthelyről szabadbérti koncerthelyre vándorlunk időtlenül, a tél ellenben nem kedvez az ilyesféle kalandosoknak. Akadnak azonban olyan igényes virtuális-kulturális terek, amelyeket hasonlóképp nyáresti nyüzsgésre vágyó, kultúrsumjas fiatalok üzemeltetnek, s ahol év elején sem lankad a felfedezőkedv.

Ilyen a *KuK*, azaz a *Kultúra és Kritika* (www.kuk.hu) elnevezésű, 2008 óta működő pázmányos kritikai portál. Pi-

liscsában tanuló elszállt esztéták hozták létre tanszéki tanári szakértő és odaadó segítségével. Az *Irodalom, Zene, Film, Színház, Kiállítás* rovatok mellett különlegesnek mondható a *Filozófia* rovat, amelyben aktuális filozófiai kötetek recenzióit olvashatjuk. Szintén egyedülálló a *Műalkotás eredete* rovat, melyben művészek írunk egy alkotásuk születéséről.

A *KuK* szabadabb szájú blogján (<http://kultura-es-kritika.blog.hu/>) ugyancsak érdekes bejegyzések találhatók egy-egy aktuális kulturális jelenség vagy esemény kapcsán. Itt kedvedre kommentelhetsz, kritikálhatsz; van helye a párbeszédnek és a vitának!

Ha személyesen akarsz találkozni a Kukkerekkel, akkor sem kell egyenest Csabára rognod a kispírossal. Már évek óta a Déli pályaudvar közelében található Nyitott Műhely ad otthont a Kuk-beszélgéseknek. Volt már vendégük *Jász Attila*, *Kemény István*, *Rakovszky Zsuzsa*, *Vörös István* is. Ott helyben történik az irodalom, közvetlenül lehet kapcsolódni alkotó emberekhez, szövegekhez, és talán épp ez a közvetlenség a kultúra lelke. Nézz be, a Kuk-műhely számodra is nyitott!

■ ANITA

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

► **Hazafiság, hazaszeretet – nemzeti ünnepeink, így március 15. kapcsán is gyakran emlegetett fogalmak. Hogyan lehet definiálni őket? Jelentenek-e valamit számunkra? Érezzük-e, hogy itt élünk, halnunk kell, vagy a szülőföldhöz való hűség mára divatjamúlt lett? Alább olvasható cikkében *Barthel-Rúzsza Zsolt* ilyen kérdésekre keresi a választ. (VI)**

Haza. Lájkolod?

„Aki a hazát szereti, egy végzetet szeret.”
(Márai Sándor: *Füves könyv*)

■ BARTHEL-RÚZSA ZSOLT

Lehetséges a hazaszeretet fogalmát tárgyilagosan kifejezni, száraz meghatározást adni rá? Aligha. Éppolyan nehéz, mint szavakba kényszeríteni bármilyen érzést, akár a személyes hitet és annak motivációit, a láthatón és a megfoghatón túlit.

Lehetséges benézni a történelmi események mögé és megsejteni nagyjaink érzelmeit, amelyek a hőstettek hátterében húzódtak meg? Kisgyermekkorától kezdve mindenben kialakul valamiféle attitűd a hazával, a szülőfölddel, a hazafisággal kapcsolatban, amelyet nagyban befolyásol a családból hozott viszonyulás, egy-egy irodalmi alkotás vagy épp egy iskolai ünnepély hangulata.

A mai fiatal generációnak a hazáról és a hazaszeretetről való képét egészen más tényezők formálják, mint az ötvenhét vagy százhatvanöt évvel ezelőttiekét.

Ha elfogadjuk, hogy a fogalmat érzelmi oldalról közelítjük meg, akkor elengedhetetlen, hogy olyan fennkölt tartalmú és gazdag jelentésű szavakat használjunk, mint a *ragaszkodás, önzetlenség, odaadás*. Jellemzője még az „öszöntszerű viszonzás”. A *hazafiság* szó egyenesen olyan bizalmat su-

egyéni, és könnyebben ölt alakot, ha saját megtapasztalt élmények töltik meg.

Fel kell ismerni azt is, hogy a haza iránt érzett elköteleződés nem valami önmagában beteljesülő folyamat, szükséges a közösségtudatra való ráébredés, és a közös jellemzők – közös nyelv, történelem, sors, öröm, megítélés, hatások, érzetek – összekötő erővel bírni. Ezek természetszerűleg generációról generációra változnak, módosulnak, újabb történelmi eseményekkel bővülnek, de megvannak azok a fundamentumok, amelyek egy nemzet elidegeníthetetlen sajátjai.

A hazaszeretet minőségét vagy mélységét bizonyára meghatározza az életkor, a személyes sors; nyilvánvalóan jelentősen más a haza fogalma egy 1956-os forradalmat átélt embernek, mint egy rendszer-váltáskor született fiatalnak.

Történelmünk bizonyítja, hogy a hazaszeretethez a legnagyobb példát a fiatalok állították, akár a márciusi ifjak vagy az ötvenhatos forradalmi egyetemisták, a „pesti srácok” emlékéit idézzük. A haza védelmében kockára tették egészségüket, családjukat, szabadságukat, legdrágább és pótolhatatlan értékeiket, életüket. A levert forradalmak után kudarcnak tűnhetett mindaz, amit tettek, talán hitüket is elvesztették a börtöncellák mé-

sabban – a korosztályi azonosulást érdemes kiemelni. A történelmi ifjak egy közös ügyért harcoltak, közös céllal és közös, megkérdőjelezhetetlen elszántsággal vitték végig közös küzdelmüket. Az „itt élned, halnod kell” öröksége számukra beteljesedett.

És ez a mondat ugyanolyan fontos ma, mint a fiatalok „Miért maradnak itthon?” kérdése. A hazaszeretet tükrében mi hozható fel érvnek? Mi az a nemzeti, korosztályi jelenség, amellyel azonosulni tudna a fiatalság? Ha itt is az érzelmi szálakra koncentrálunk, feltehetjük a kérdést: érdemes-e ugyanazokat a hívószavakat ma is megszólaltatnunk, amelyek évekként elzöldülték rájuk hatással? A mai ifjaknak is példa a márciusi ifjak élete és halála, vagy történelmi tananyaguk voltak? Az ma is meghatározó, milyen értékek mentén születnek meg a példaképek, milyen értéket emelnek ki a családok, milyen értéket emel önmagában első helyre a társadalom.

Kötelező feladatként megélni nem lehet a hazaszeretetet, és jól megfogalmazott irányelvekkel sem lehet vonzalmat ébreszteni nemzeti jelképeink, hazafias alkotásaink iránt. Arra pedig, hogy miért kell itt élned, halnod, csak valami olyasmivel tudnánk válaszolni, hogy ideköntnek a gye-

gall, amelyet szülei iránt érzünk. Történelmi tanulmányaink során néha elképzelhetetlennek tűnt, hogy ezek megélt viszonyulások voltak az évszázadok során.

A nemzeti évfordulókon természetesen felidézük a történeteket, a kapcsolódó szépirodalmi művek közelítenek az érzelmi megemlékezéshez, hagyományaink büszkeséggel láthatnak el. De a hazaszeretet belső érzete személyes,

lyén – az idő mégis őket igazolta, a hazáért meghozott áldozatok értékét az utódok kapják meg. Személyes elköteleződésükön kívül meg kell látnunk a közösséghez való tartozásukat is, amely erejüknek fő forrása volt.

Mindig felvetődik, hogy a tiszteletadás túl mi az, ami áttemelhető és megtanulható a példaképektől, mi az, ami napjainkban is érvényes. Leginkább – és talán a legaktuáli-

rekkori emlékek, a családdal, a barátokkal közösen megélt élmények, és mert máshol nincs túrógombóc és Levespont, Cserpes tejivó és ilyen akácillat, nincs balatoni nyár és Sziget fesztivál...

A szerző evangelikus lelkész, a *Luther Otthon – Szakkollégium igazgatója, a Századvég Alapítvány operatív igazgatója*

Közös istentisztelet – magyarul és németül

Gesa Knop három gyermekével és a Mercedesnél dolgozó férjével jelenleg Kecskeméten él. Gyorsan otthonra talált az evangélikus gyülekezetben, és lelkes tagja lett az énekkarnak. Az anyanyelvi alkalmak utáni vágyódás miatt, egyúttal honfitársai lelki erősítésének céljával német nyelvű istentiszteletek szervezését kezdeményezte. Tavaly október óta havonta egyszer, esti időpontban kerül sor ezekre az alkalmakra *Johannes Erlbruchnak*, a Budapesti Német Ajkú Evangélikus Egyház-köztség lelkészének szolgálatával.

Március 3-a különleges nap volt a kecskeméti evangélikusok életében, mert a délelőtti istentiszteletet néme-

tek és magyarok együtt élhették át. Az énekeket egyszerre két nyelven énekeltek, a liturgia mondatai mindkét nyelven felhangoztak, a kijelölt alapigéről pedig először Johannes Erlbruch németül, majd *Kis János* helyi lelkész magyarul prédikált.

Az alkalomnak fontos része volt az együtt átélt úrvacsora és a közösen tartott gyermekfoglalkozás. Az istentisztelet kedves pillanataként emlékezhetnek az egybegyűltek arra, amikor Gesa asszony – háta mögött a meglepetés énekekkel készülő német testvérekkel – lelkes igyekezettel magyarul szólt a befogadó gyülekezethez...

■ *Fotó és szöveg: HULEJ ENIKŐ*

Alapkövetétel a pápai evangélikus általános iskolában

► **Régóta várt eseménynek örülhettek a tanulók és szüleik március 3-án, vasárnap délelőtt Pápan: letették a Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola új szárnyának alapkövét. Az építési terv hetedik verziója végre megvalósulni látszik, és az intézmény négy új tanteremmel, illetve tornacsarnokkal bővülhet.**

Az ünnepi diák-istentiszteleten, amelyen az iskola összes tanulója és tanára részt vett, *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke hirdette Isten ígését. A liturgiában *Polgárdi Sándor* esperes, helyi lelkész, valamint *Németh Katalin* megbízott iskolalelkész szolgált.

Szemerei János a meghívón szereplő ige (Péld 9,10) alapján arról beszélt, hogy a bölcsesség abban nyilvánul meg, hogy az ember rádöbben, Isten nélkül nem tud boldogulni. „Az alapkövet azzal a reménységgel tesszük le, hogy segít a bölcsesség is egy-egy lépést tesznek előre a ránk bízottak. Mert nagy kincs az a bizonyosság, hogy Isten szeretete közel akar lépni hozzánk” – zárta prédikációját a püspök.

Köszöntőt mondott *Vencel Csaba*, a gyülekezet felügyelője, valamint *Szűcs Gábor*; az iskola igazgatója is, az első osztályosok pedig rövid műsorral kedveskedtek a jelenlévőknek.

Az istentiszteletet követően a hívek átvonultak az intézmény udvarára, ahol a hamarosan elkezdődő munkálatok helyszínén elhelyezték az alapkövet. Polgárdi Sándor ismertette a földbe kerülő urna tartalmát: a tanárok és diákok aktuális névsora mellett többek között a gyülekezeti hírlivelet, valamint a *Veszprémi*

Napló és az *Evangélikus Élet* egy-egy számát is elhelyezték benne. Az alapkövön szerepel mindazok aláírása, akik részt vettek a tervezés és az építés folyamatában.

A fejlesztési koncepció kidolgozója, *dr. Nagy Tamás* építész így fogalmazta meg a projekt célját: „Az otalom és nyitottság jelszó mentén olyan sziget épül, amely biztosítja lakói védelmét, de nyitva áll minden Istenet kereső, jó szándékú ember előtt.”

■ ADÁMI MÁRIA

A Magyarországi Evangélikus Egyház nem érintett az egyházi devizahitelekben

Az egyházak által felvett devizahitelek konszolidációját is tervezi a kormány – közölte *Lázár János* Miniszterelnökséget vezető államtitkár március 1-jén Hódmezővásárhelyen a Magyar Távirati Irodával.

2002 után a Medgyessy-, majd a Gyurcsány-kormány megszegte az egyházi ingatlanokkal kapcsolatos kárpótlási megállapodást, és az egyházak nem kapták meg határidőre a nekik járó összeget – mondta *Lázár János*. En-

nek a hiánynak a fedezetére vettek föl református egyházkerületek piaci körülmények között – akkor előnyösnek tűnő – devizahiteleket. A pillanatnyi fizetési nehézségek orvoslására szolgáló összeget az egyház működtetésére, szociális és oktatási feladataik ellátására fordították. *Lázár* elmondta: a fizetési kötelezettségeit megszegő állam miatt kialakult likviditási problémák megoldására felvett devizahitelek teljes összege mintegy 15 millió euró.

A kormány tárgyalta a több református egyházkerületet érintő problémát, s úgy döntött, az állam nagy valószínűséggel át fogja vállalni ezeket a hiteleket, vagy segít a törlesztésükben – adta hírül az államtitkár.

A Magyarországi Református Egyház (MRE) által korábban felvett devizahitelek állományának mértékéről és lejáratáról voltak ugyan előzetes egyeztetések a kormánnyal, de a hitelkonszolidáció módjával kapcsolatosan

érdemi egyeztetések még nem történtek – közölte az MRE kommunikációs szolgálatáé múlt pénteken az MTI-vel. Megerősítették, hogy az MRE megkereste a kormányt azzal a kéréssel, hogy „valamilyen könnyítési konstrukciót” – a lakossági devizahitelek visszafizetésének megsegítéséhez hasonlóan – az egyház által felvett devizahitelek visszafizetésére is tegyenek lehetővé. Hozzáadték: azoknak a megoldási javaslatoknak a számbavé-

tele azonban nem történt meg, amelyek a kérés esetleges teljesítéséhez vezethetnek. Közlésük szerint a református egyház által felvett devizahitelek összege mintegy 14,3 millió svájci frankot tesz ki.

Az *Evangélikus.hu* úgy tudja, hogy a reformátusokkal ellentétben a Magyarországi Evangélikus Egyház nem érintett ebben a kérdésben.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA
Evangélikus.hu

Istentiszteleti rend • 2013. március 10.

Böjt negyedik vasárnapja. Liturgikus szín: lila.

Lekció: Jn 6,1–15; Gal 4,21–31. Textus: Ézs 58,6–12. Énekek: 360/357, 365.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) dr. Agod Anett; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. dr. Agod Anett; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9.; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; du. 5. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (szuplikáció) Ferenczi Ágnes; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brevoszyk Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (asztali beszélgetések); **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románé Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, kétnyelvű családi) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Románé Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Benkes Balázs református lelképásztor; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Kendeh György; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsaalé u. 46.** de. fél 11. (szuplikáció) Juhász Dénes; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (szuplikáció) Juhász Dénes; **Rákoshely, XVII., Tessedik tér** de. 9. Darvas Anikó; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Darvas Anikó; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Horváth-Csitári Boglárka; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Horváth-Csitári Boglárka; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; du. 5. (gyermekistentisztelet) Hokker Zsolt; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (családi) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Pilisvörösvár (ref. templom)** du. 2. *Összeállította: BALLA MÁRIA*

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok, velem vannak a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Olvassa az **Evangelikus Élet** digitális változatát!

Jézus, a Fiú

Amikor Jézus „kilehelte lelkét... a templom kárpitja felülről az aljág kettéhasadt...” (Mt 27,51) Krisztus áldozatával nyitva áll az út előttünk, és mindannyian beléphetünk a szentek szentjébe! Jézus kereszthalálával mindannyiunk számára adott a lehetőség, hogy Isten színe elé álljunk, semmit nem hozva, úgy, ahogyan vagyunk. Azzal, hogy felülről lefelé kettéhasadt a kárpit, az Atya maga tett igazságot, és békélt meg az emberrel. Fiát adta bűneinkért, hogy élhesünk. Kell-e ennél több, mint hogy megváltott ember vagyok? Van-e annál fontosabb, hogy megoldódott a „lenni vagy nem lenni” kérdés?

Ne felejtjük el, hogy nem mi vagyunk egyedül, akikkel mindez megtörténik. Nemcsak felebarátaink élik át ezt, hanem a teremtett világ egésze, annak minden lakója is, amelyek velünk együtt élnek és dicsérik a Teremtő munkáját. Gyakran csak a kárpit kettéhasadására és a szentek szentjének kinyílására fordítjuk figyelmünket, ám ezzel a hasadásnak közel sincs vége: „...a templom kárpitja felülről az aljág kettéhasadt, a föld megrendült, és a sziklák meghasadtak.”

Mit jelent ez? Mindannak, amit személyesen Krisztus kereszthalála által átélhetünk, részese a föld is, amely megrendült, és a sziklák is, amelyek meghasadtak. Ha Ádám bűne nyomán a föld tövist és bogáncskórót terem, hogyne lenne részese ugyanaz a föld a megváltásnak is? Keresztény életünk legfontosabb, életet adó kegyelmi pillanata nem oszthatatlanul csak a miénk, hanem közösségben van a földdel és a sziklával is. Hogyan mondhatná egy keresztyén ember, hogy csak én számítok, és a környezetem nem? Ki állítaná, hogy az üdvtörténet csak az emberiségre hat, és a teremtett világ alapját érintetlenül hagyja?

A héber nyelvben a *föld* és az *ember* szónak ugyanaz a gyöke, az *adam* szó egyszerre jelenti az embert és a földből valót („porból lettél, porrá leszél”), ahogyan a latin *humus* (termőföld) és *homo* (ember) is összetartozik. Amikor Jézus azt mondja magáról, hogy az „Emberfia” (*ben adam*), akkor a héber áthallás miatt érthetjük úgy is, hogy ő „a föld fia” is.

Mi a mondanivalója ennek a teremtésvédelem szempontjából? Nem véletlen, hogy Jézus többször nevezi magát úgy, hogy Emberfia/Földfia, miközben a mondanivalójában a földről is szó van.

1. A béna meggyógyításakor látunk kell, „*hogy van hatalma az Emberfiának megbocsátani a bűnöket a földön*”, így a gyógyítás végén a beteg a földre tud állni, a földön tud járni (Mt 9,6; Lk 5,24; Mk 2,10).

2. „*Mert ahogyan Jónás három nap és három éjjel volt a hal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is a föld belsejében három nap és három éjjel*” (Mt 12,40) Ez az Emberfia feltámadására utal: mintegy mag, amelyet elnyel a föld, és amely ott megrothad, de amelyből csíra lesz, és Új Élet származik belőle (1Kor 15).

3. „*De amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?*” – ebben

mintha a bizalmatlanságra, a közönyre, az ökológiai és bizalmi válságunkra kérdezne rá Jézus.

Azt gondolom, komoly oka van annak, hogy az ács fia (Mt 13,55) tanításában nem az iparosmesterségből, hanem a földművelésből és a természet világából hozza legtöbb példáját, hasonlatát. A maga természetességével, a teremtett világban élve váltotta meg a teremtmenyeket.

Ahogyan a szentek szentjét megnyitó kárpit hasadt, úgy hasadtak meg a föld kemény sziklái is. A szét-hasadó, megváltást jelképező „kárpitot kék és piros bíborból, karmazsin fonalból és sodrott lenfonalból” (2Móz 26,31) készítették. *Josephus Flavius* hangsúlyozza, hogy ebbe a kárpitba beleszőtték az egész teremtett világot, a lenfonal a földből származik, a bíbor a tengerből (bíborcsigából), a kék az eget, a piros a tüzet jelképezi.

Ha a kárpit mögött a legszentebb hely van, mi van a sziklák hasadékaiban? Hogy lehet az, hogy miközben

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
ararat@lutheran.hu

a személyes boldogság és jólét felé törekszünk, szemetet, hulladékot, vegyszereket temetünk a föld alá, amely megrendült a megváltás pillanatában? Milyen magatartás az, hogy amikor a szentek szentjébe akarunk belépni, nem vesszük észre, hogy önző módon mit és kit taposunk el?

Ugyan! – gondolhatnánk. – A feltámadás öröme és reménysége csak minket érint, és hátrahagyjuk végre

a föld és teremtett világ kellemetlen nyúgeit. De a feltámadáskor is, mikor az Úr angyala leszállt a mennyből, és elhengerítette a követ, „*íme, nagy földrengés volt*” (Mt 28,2).

Úgy tűnik, nincs olyan része az üdvtörténetnek, krisztusi létünknek, amelynek ne lenne köze a földhöz, amelyből vétettünk, amelyen állnunk kell, amelybe visszatérünk, és amelyből feltámadunk.

Egy darab föld kellett az ember tereméséhez, a humusból homo lett. A földből élet lett. Egy darab föld kellett a két gyümölcstermő fához, az élet fához és a jó és rossz tudásának fához. A földből sors lett. Egy emberpár a bukásban: miattuk lett átkozott a föld, amelyből vétettek, és amelyből nőttek a fák. Egy emberiség a földön: Krisztusra vár, aki újra eljön dicsőségben itélni élőket és holtakat. Milyen lesz akkor a föld?

■ DR. KODÁCSY TAMÁS

EVÉL&LEVÉL

Láttatni a láthatatlant – rajzos szakmai nap a Ludwig Múzeumban

Paul Klee írja alkotói vallomásában, hogy a művészet nem a láthatót adja vissza, hanem láthatóvá tesz... A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Nevelési és Oktatási Osztálya szakmai napot szervezett az evangélikus iskolákban rajzot, vizuális kultúrát tanító pedagógusok számára. Gyönyörű környezetben, a Ludwig Múzeumban, a Kortárs Művészeti Múzeumban találkoztunk valamennyien, az ország különböző pontjairól ideérkezett tanítók, tanárok.

Napsütéses, csodálatos nap, talán az első tavaszillatú napok egyike volt február 27-e. Nem először jöttünk ide. Jártunk már a múzeumban máskor is szakmai napon, országos evangélikus rajzpályázat díjkiosztóján gyerekekkel, tárlatlátogatáson, múzeumpedagógiai foglalkozáson. *Hemrik Lászlónak*, a múzeumpedagógiai osztály vezetőjének és kollégáinak köszönhetően mindig érezhető figyelem, segítség, nyitottság, magas színvonalú hozzáértés fogadott bennünket. Ez alkalommal is. Köszönet és hála érte!

A mostani szakmai nap a bennünket, pedagógusokat legjobban foglalkoztató kérdésekről, az új kerettantervről és a helyi tantervek készítéséről szólt. Meghívott előadónk *Szalay József* művésztanár, a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének főtárháza, az új kerettanterv egyik megalkotója volt.

Kimagasló hozzáértéssel, szakmai szenvedéllyel kalauzolt bennünket a felvetődő problémákon át. Sok kérdésünkre választ kaptunk, sok új nézőpontot villantott fel előttünk. Tudása, szakértelme igazi segítséget jelentett munkánkban. Köszönjük, tanár úr!

Pedagógusként, nevelőként, szülőként is valamennyien tudjuk, és a NAT is megfogalmazza: a vizuális nevelésnek kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése, illetve fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása. Motiváló hatása mellett segíti az érzelmi gazdagodást, az empátia, az intuíciónál feljebb, az önálló ízlés, a belső igényesség kialakulását, az önértékelés és önismeret kialakulása révén pedig a céltudatos önszabályozást.

Ezek alapvető értékek a diákok számára. De vajon mire elég az erre kapott heti negyvenöt perc? A személyiségnek sok olyan területe van, amely tíz–tizennégy éves korban fejleszhető a legjobban. Később csak nehézségek árán vagy egyáltalán nem pótolhatók a kihagyott lehetőségek.

Szakmai napunk zárásaként a Ludwig Múzeum gyűjteményéből válogatott, *Az égbolt másik fele* című kiállításán kalauzolt bennünket *Szira Henrietta* múzeumpedagógus, iparművész.

Míg a nap első fele az ismeretszerzést, az információk begyűjtését szolgálta, addig a második fele számunkra igazi csemege volt. A kiállítás részeként láthattuk *Csákány István Szellemtartás* című installációját is, amelyet a kaseli *DOCUMENTA-n* (napjaink egyik legfontosabb, trendformáló kortárs képzőművészeti bemutatóján) állítottak ki sikerrel. Kassel után elsőként a Ludwig Múzeumban látható ez az alkotás. Az egész kiállítás az egykori „Kelet” és „Nyugat” párbeszédére hívja fel a figyelmet, különös tekintettel a rendszerváltás előtti időszakra, a hatvanas–nyolcvanas évekre. Élmeny volt.

Müller Péter írja: „Minden szép zene és jó sor egy pillanatra felébreszt. Ne feledd: ha így élsz, te is művész vagy, akkor is, ha nem tudsz festeni vagy verset írni. Az élet művésze vagy. Mert a legcsodálatosabb műalkotás mégiscsak te magad vagy. És az életed.” Erre próbáltunk rásegíteni ezen a februári szakmai napon. Tanítóként, tanárként ezt próbáljuk átadni kollégáimmal gyermekeinknek is.

KÁROLYINÉ MAGYAR ILDIKÓ evangélikus rajz-tantárgygondozó

Evangelikus magazin a Magyar Televízióban

Március 10-én, vasárnap az M1-en 9.20-kor láthatjuk az *Evangelikus magazint*. Beszámolunk az evangélikus gimnáziumok népzenei találkozójáról, valamint a Szélerőzsa utótalálkozójáról. Az adást bőjtői összeállítás zárja. A műsort március 13-án, szerdán 15.25-től megismétlik a Duna World csatornán. Szerkesztő: Nagy László.

Evangelikus ifjúsági műsor a Magyar Televízióban

Március 10-én, vasárnap az M1-en 9.45-kor az *Evangelikus ifjúsági műsorban* a *Large Room* zenekart mutatjuk be. Az adást március 13-án, szerdán 15.55-kor megismétlik a Duna World csatornán.

Az Evangelikus.hu honlapról ajánljuk

Hit- és erkölcsstanoktatás

Számos információt gyűjtött össze a honlap a hit- és erkölcsstanoktatás bevezetésével kapcsolatban. A cikkek az alábbi linken olvashatók: href.hu/x/jfad

A hit- és erkölcsstanórák körülményeit tisztázó szabályrendeletben foglalt változásokról dr. Kodácsy-Simon Eszter, a katechetikai munkacsoport vezetőjét kérdezte a honlap *Döntéskényszer* című cikkében: href.hu/x/jfac

Egyházunk hittanreferensét, *Rozs-Nagy Szilviát* pedig arról faggatta *Koczor Kinga*, hogy a nevelési és oktatási osztály, a püspökök, számos lelkész és hittanár, a teológia és egyházunk médiamunkásai hogyan készülnek a hitoktatást érintő változásokra: href.hu/x/jfab

Ificafé-lemezbemutató: Emlékezés régiekre

A pesterzsébeti evangélikus gyülekezet Ificafé sorozatán február elején evangélikus énekszerzők lemezbemutatóját tartották. A Magyarországi Evangélikus Egyház gitáros énekeinek, együtteseinek történetével ismerkedhettek meg az érdeklődők a gyülekezet nagyteremben dr. Varga Gyöngyi, Bakay Péter, Győri Gábor, Koczor Tamás, Huszák Zsolt és Bence Imre segítségével. Az *Evangelikus.hu* oldalán többrészes videosorozat jelent meg erről (videó: Győri András Timótheus): href.hu/x/jfaa

AJÁNDÉKOZZON EVANGÉLIKUS ÉLETET!

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az *Evangelikus Életet*

negyed évre: 3575 forintért fél évre: 7150 forintért egy évre: 14 300 forintért

Megrendelő neve és címe: _____

 Kézbesítési név és cím: _____
 (ajándék előfizetés esetén) _____

A fenti előfizetési díjak belföldre (illetve Románia és Szlovákia területén) érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldd vissza az alábbi címre:

Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse szerkesztőségünket az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon. Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét az elofizetes@evelet.hu címre küldheti el.

